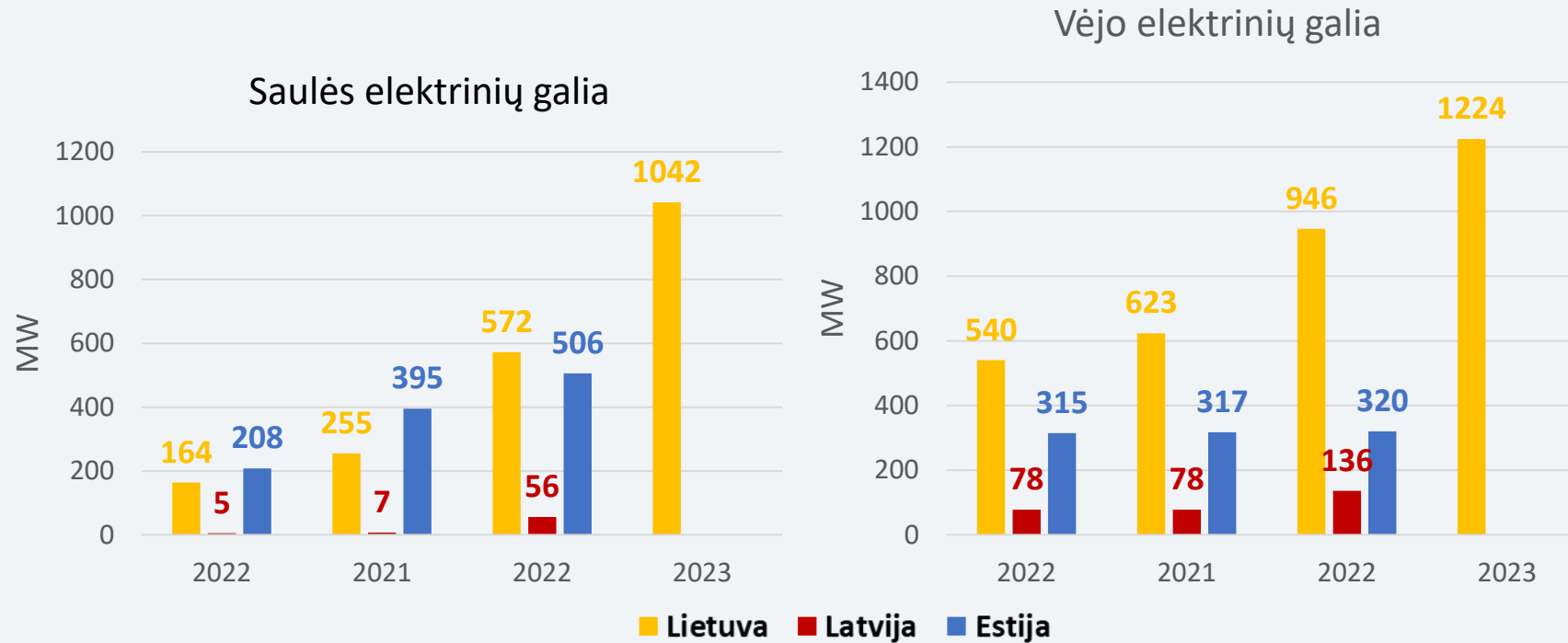

2023 M. RUDUO: KAIP GYVENAME IR KAS LAUKS ATEITYJE?

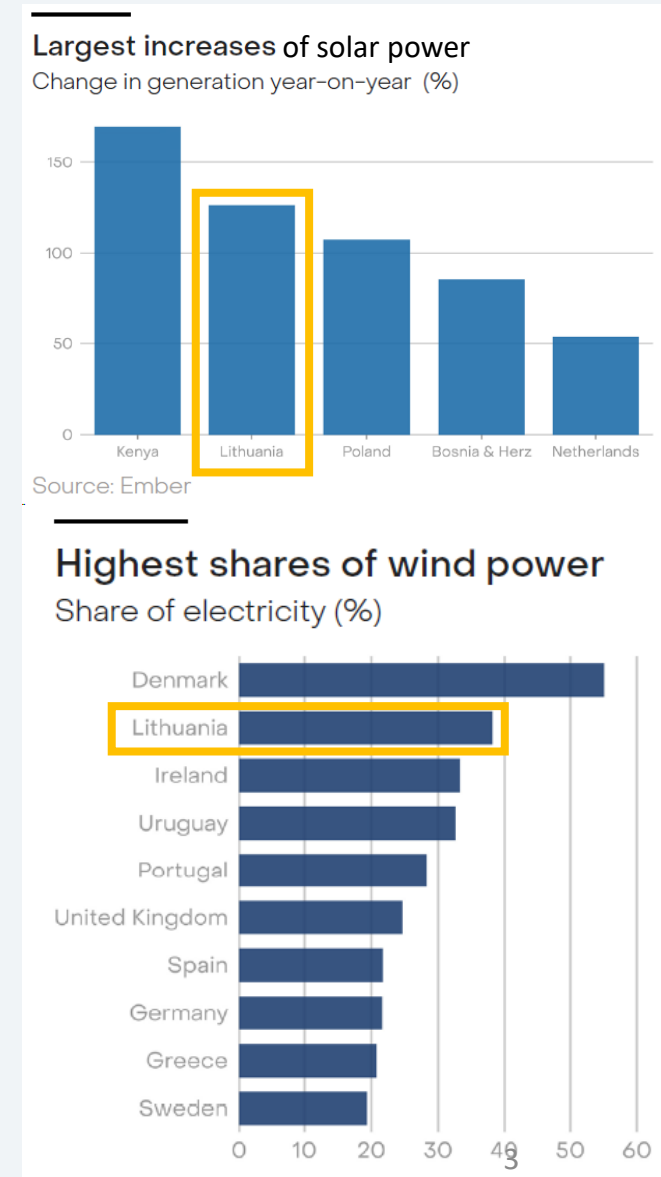

ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI

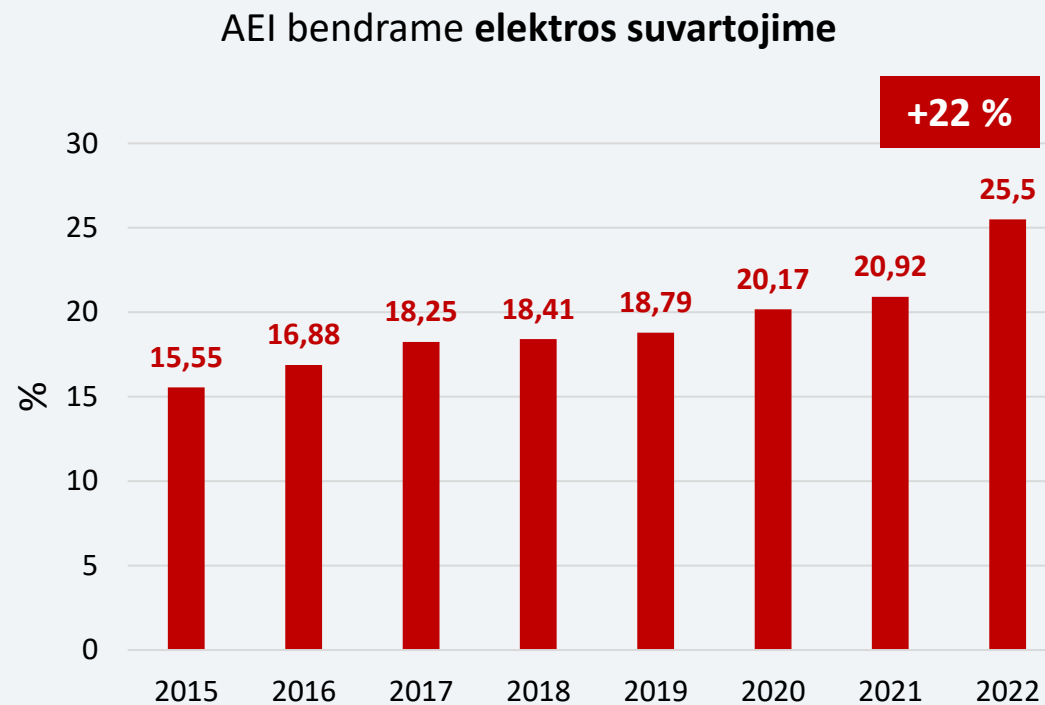
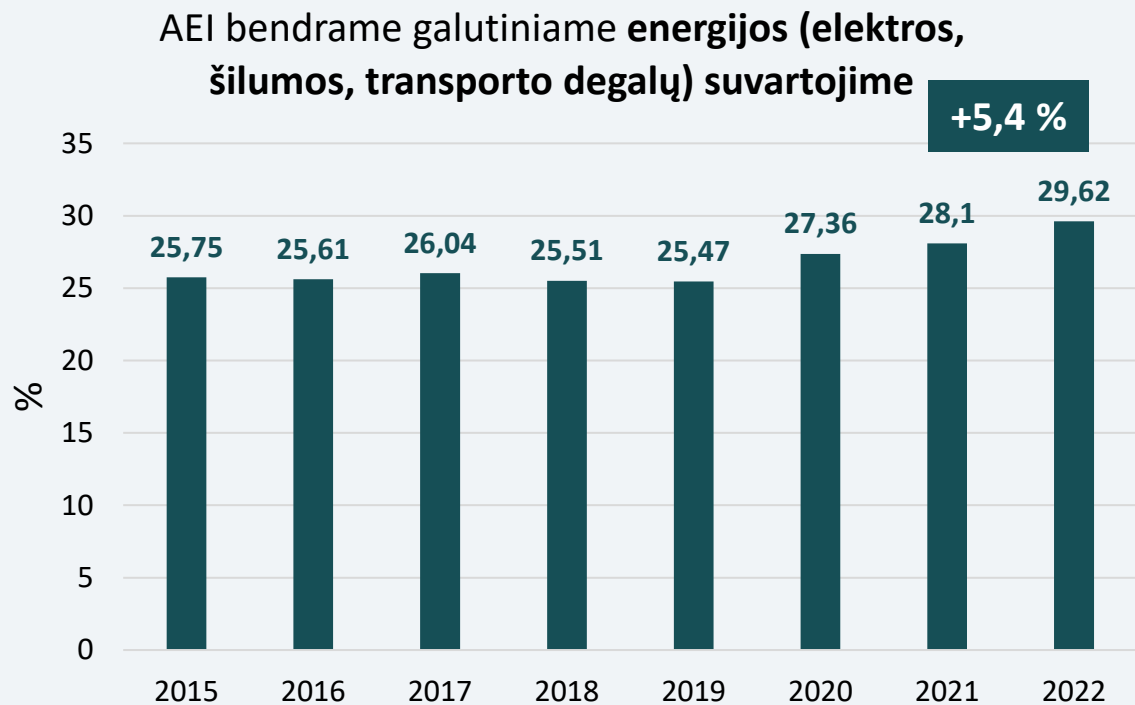
LIETUVA – SAULĖS IR VĖJO ENERGETIKOS LYDERĖ TARP BALTIJOS ŠALIŲ

- Saulės elektrinių galios augimo tempas Lietuvoje yra didžiausias tarp Baltijos šalių.
- Vėjo elektrinių galia Lietuvoje 2022 m. buvo 3 kartus didesnė nei Estijoje ir net 7 kartus didesnė nei Latvijoje.**
- Pagal pasaulinę 2023 m. elektros energijos apžvalgą **Lietuva yra antroje vietoje pasaulyje** po Kenijos pagal saulės elektrinių galios padidėjimą ir **antroje vietoje pasaulyje** po Danijos pagal vėjo energijos dalį elektros gamyboje (2021–2022 m.).

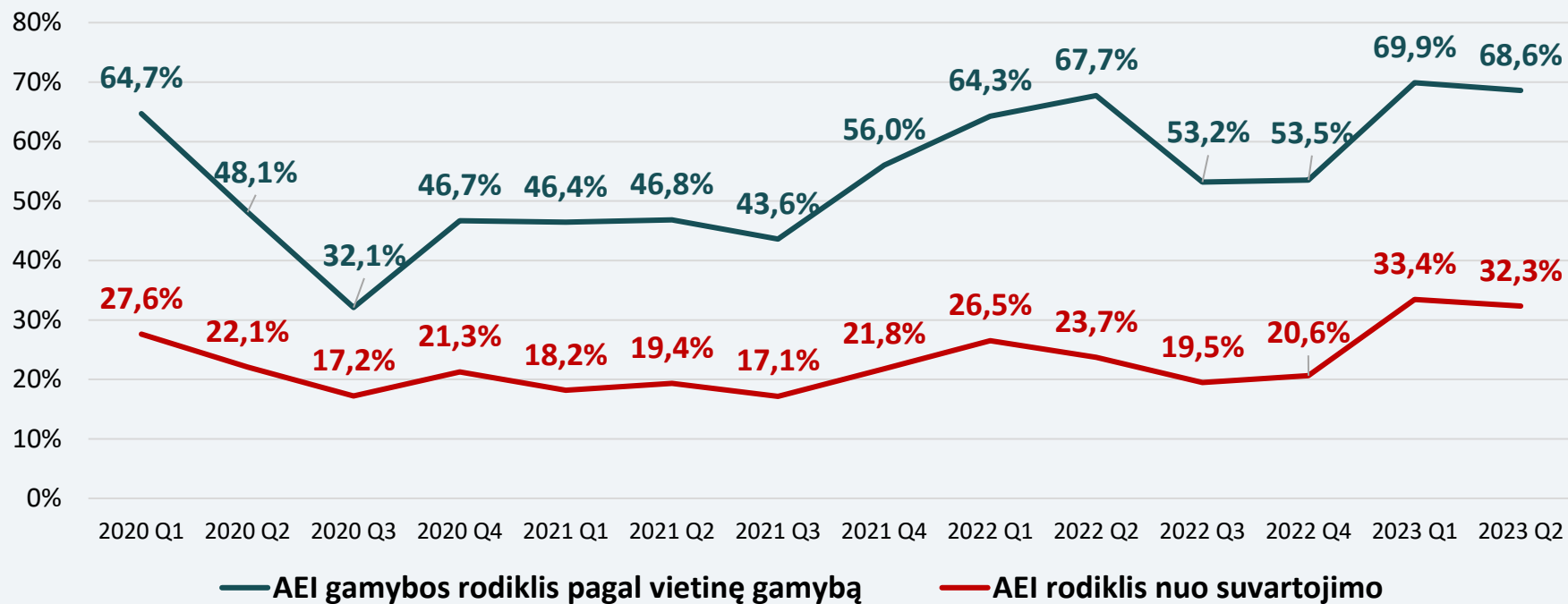
ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ DALIS ELEKTROS SUVARTOJIME 2022 M. IŠAUGO BEVEIK 22 PROC.

- Šiuo metu vėjo elektrinių yra apie 1 224 MW. **Per 3 metus išaugo daugiau nei 2 kartus.** 2020 m. **vėjo** elektrinių Lietuvoje buvo apie 540 MW, 2021 m. — 623 MW (15 proc. daugiau), 2022 m. – 946 MW (76 proc. daugiau).
- Šiuo metu saulės elektrinių yra apie 1 042 MW. **Per 3 metus išaugo beveik 6 kartus.** 2022 m. **saulės** elektrinių Lietuvoje buvo apie 164 MW, 2021 m. — 255 MW (55 proc. daugiau), 2022 m. – 572 MW (2,5 karto daugiau).

ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ DALIS VIETINĖJE ELEKTROS GAMYBOJE NUOLAT AUGA

Atsinaujinantys energijos ištekliai vietinėje elektros gamyboje

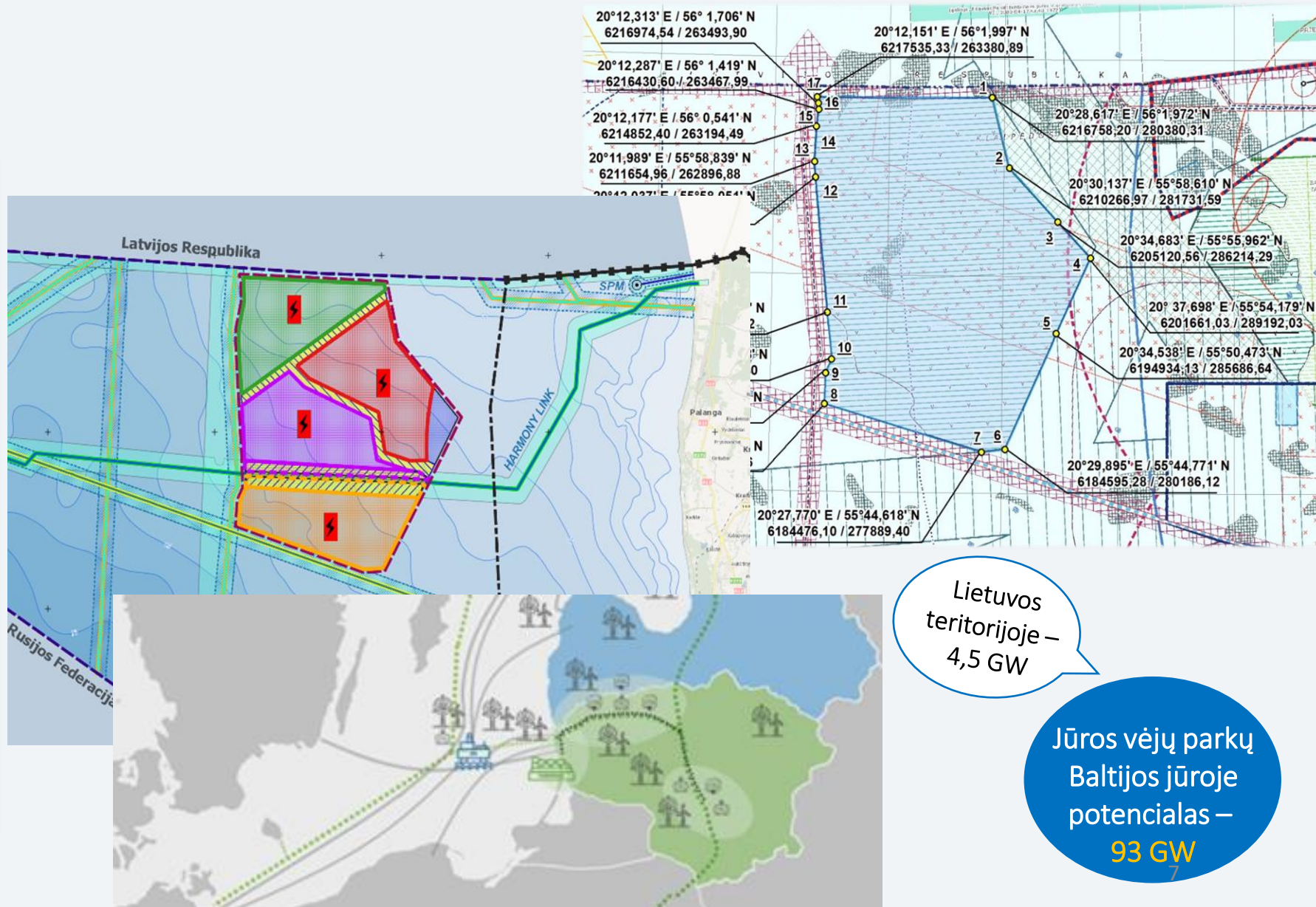

- Pirmąjį šių metų pusmetį AEI elektrinėse buvo pagaminta **21 proc. daugiau** elektros nei 2022 m. atitinkamu laikotarpiu. Vėjo elektrinėse – 22 proc. daugiau, saulės elektrinėse – 2,3 karto daugiau. **Preliminariais duomenimis III šių metų ketvirtį vėjo elektrinės pagamino 84 proc. daugiau elektros, saulės elektrinės – 2,4 karto daugiau nei tuo pačiu metu 2022 m.**
- Pirmąjį šių metų pusmetį **AEI elektrinės pagamino 69 proc.** visos pagamintos elektros – **33 proc.** galutiniams vartotojams patiekto kiekio. 2022 m. AEI elektrinės pagamino 60 proc. ir galutiniams vartotojams patiekė 23 proc., o 2021 m. – atitinkamai 48 proc. ir 19 proc. kiekio.

JŪRINIO VĖJO PROJEKTAI

DU JŪRINIO VĖJO PARKAI – DIDŽIAUSIAS LIETUVOS ENERGETINIS PROJEKTAS ATEINANTŲ DEŠIMTMETĮ

- Atlikus mokslinius tyrimus jūrinėje teritorijoje, buvo pasiūlytas **bendras plotas** atsinaujinančios energetikos vystymui
- Parengus specialųjį planą, **vystymas** numatytas **etapais**
- Teritorija ir numatoma galia **patvirtinti Vyriausybės**
- Plotas – apie **620 km²**
- Potencialas – iki **3,35 GW**
- Energetinė sala

JŪRINIO VĖJO PARKŲ VYSTYMAS SKIRTINGAIS BŪDAIS

700 MW

Pirmasis parkas – „plyno lauko“ būdu, vystytojas **pats** atlieka tyrimus. Be valstybės paramos. Konkurso procedūros baigėsi **2023 m. liepos 11 d.** Laimėtojas paskelbtas **spalio 12 d.** Planuojama eksploatacijos pradžia – **2030 m.**, sausumos jungtis.

700 MW

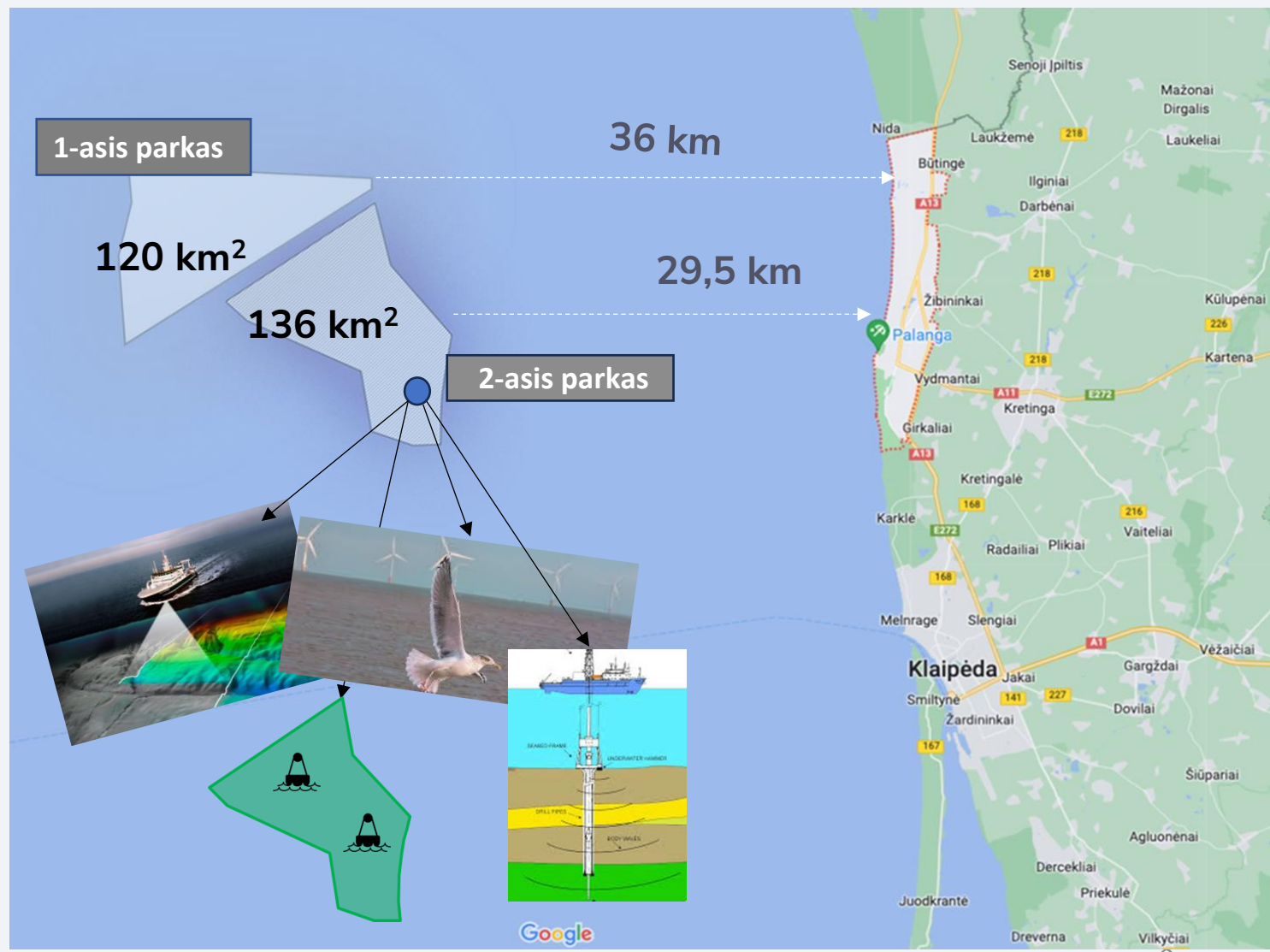

Antrasis parkas – konkursas planuojamas **2024 m. sausio 15 d.** Konkursas su valstybės parama. **Plote atlikti visi reikalingi tyrimai.** Planuojama eksploatacijos pradžia – **2030 m.**, sausumos jungtis.

1950 MW

Du likę plotai palikti AEI plėtrai ateityje.

JŪRINIO VĖJO PARKAI – ENERGETINĖ NEPRIKLAUSOMYBĖ IR NAUDA LIETUVOS GYVENTOJAMS

Finansinė nauda:

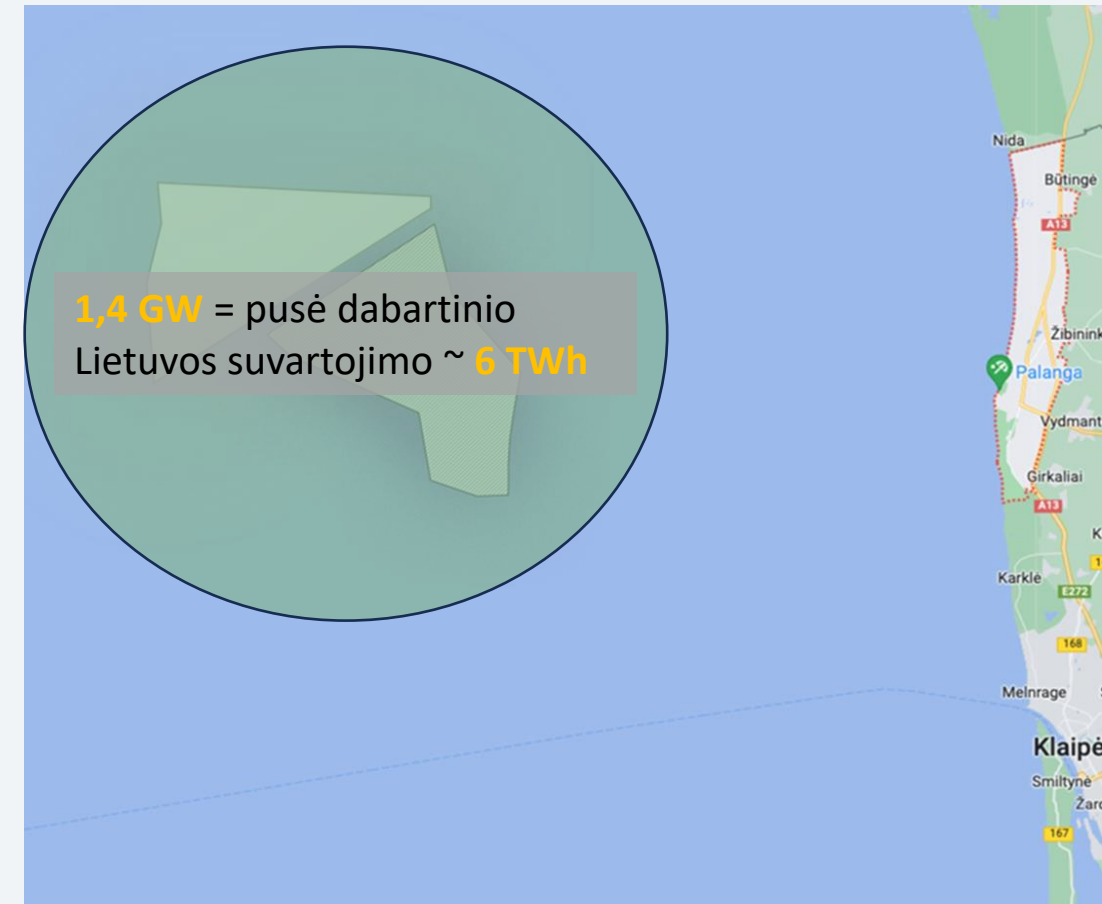
- **20 mln. Eur** vystymo mokestis valstybei (pirmasis konkursas);
- Vystytojo investicijos į infrastruktūrą norint prijungti JVP prie perdavimo tinklų – apie **500-600 mln. Eur**;
- Parama vietos bendruomenėms kasmet **1 Eur už 1 MWh** pateiktos į tinklą elektros, kas sudarytų apie **105 mln. Eur** per jūrinės teritorijos eksploatavimo laikotarpį (vienas parkas);
- Privalomos investicijos į aplinkos apsaugą – **5 mln. Eur** (vienas parkas);
- **Apie 1,3 mlrd. Eur** privačių investicijų (vienas parkas).

Nauda verslui:

- Nuo 3 iki 10 proc. mažų ir vidutinių įmonių įtraukta į JVP statybas ir aptarnavimą;
- Investicijos į Klaipėdos uostą – iki **0,5 mlrd. Eur**.

Aplinkosauginė nauda:

- ŠESD emisijų kontrolė apmokestinant emisijų plano perviršį (216 Eur/t);
- Atlikus PAV, pasirinkta **ekologiškiausia JVP vystymo alternatyva**;
- 3-5 m. laikotarpyje privalomas **aplinkosauginis monitoringas**

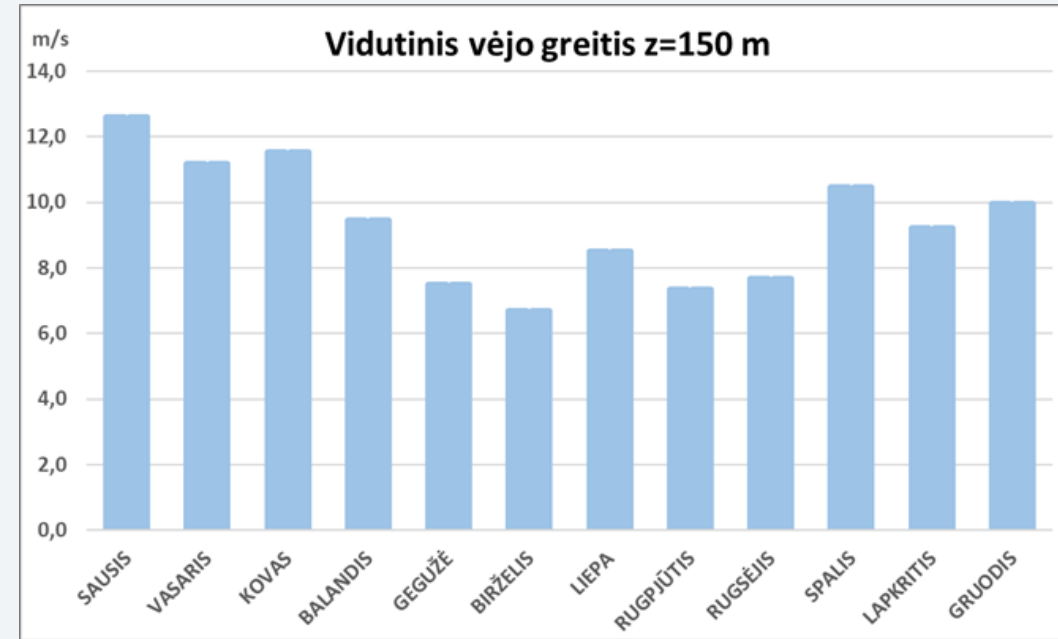

JŪRINIO VĖJO PARKAI UŽTIKRINA MAŽŲ ELEKTROS KAINŲ KONTROLĘ

Nauda gyventojams:

- Apie 6 TWh žaliosios elektros gamybos pajėgumai ištisus metus;
- JVP padengtų trūkstamą elektros energijos poreikį Lietuvoje, sumažintų importo būtinumą ir leistų kontroliuoti bei išlaikyti žemiausią elektros kainų lygį;
- JVP aukščiausias potencialas rudens pabaigoje ir žiemos metu, kai kiti AEI generacijos šaltiniai sumažėja (sausumos vėjas) arba tampa mažiau reikšmingi (saulės elektrinės) – užpildomas metinis vietinės generacijos ciklas, kainų svyravimų kontrolė.

2023 m. studijos rezultatai rodo, kad generacijos šaltinių diversifikavimas, įtraukiant jūrinę energetiką, Vokietijoje, Vakarų Danijoje ir Jungtinėje Karalystėje, sumažina AEI elektros generacijos ir kainų šuolius ir turi įtakos kainų mažėjimui.

400 MW

Month	Power [MW]
January	243,95
February	235,21
March	228,02
April	214,46
May	182,33
June	173,39
July	163,12
August	166,84
September	191,37
October	247,31
November	223,70
December	257,43

LIDARO horizontalus vėjo greitis (m/s)											
2022 m. liepos mėn. – 2023 m. liepos mėn.	Aukščiai (m)										
	12	40	50	100	125	150	175	200	220	250	280
Vidutinis	7.27	8.16	8.37	8.96	9.14	9.29	9.40	9.50	9.58	9.67	9.69
Maks	19.63	22.11	22.37	26.81	27.96	28.63	29.38	34.01	33.83	34.88	35.31
Min	0.43	0.46	0.49	0.42	0.36	0.42	0.43	0.38	0.44	0.47	0.49
Standartinis	3.34	3.72	3.81	4.19	4.35	4.50	4.62	4.72	4.80	4.89	4.96

PIRMOJO JŪRINIO VĖJO PARKO KONKURSAS UŽTIKRINS ILGALAIKĘ SOCIALINĘ NAUDĄ LIETUVAI

2023 m. vasario 2 d.

- 7 GW (4 plotai) – 12,6 mlrd. Eur
- 1 GW – 1,35 mlrd. Eur už 1 GW instaliuotos galios (atskaičius nuolaidas)*
- 700 MW – 945 000 mln. Eur
- Vystymo vieta – Šiaurės jūra

Konkurso data: 2023 m. kovo 30 d.

- 700 MW – 20 mln. Eur
- Papildomos finansinės naudos:
infrastruktūros vystymas – 500-600 mln. Eur,
investicijos į aplinkosaugą – 5 mln. Eur,
parama bendruomenėms – 105 mln. Eur,
privačios investicijos – 1,5 mlrd. Eur; verslo
įtraukimas, uosto vystymas.
- Vystymo vieta – Baltijos jūra

Konkurso pradžia: 2022 m. vasario 25 d.

- Hollandse Kust West teritorija (2 x 700 MW)
- Maksimalus finansinis pasiūlymas 66 mln. Eur už 1 GW instaliuotos galios (plius kokybės kriterijai)*
- 700 MW – 46 mln. Eur
- Vystymo vieta – Šiaurės jūra

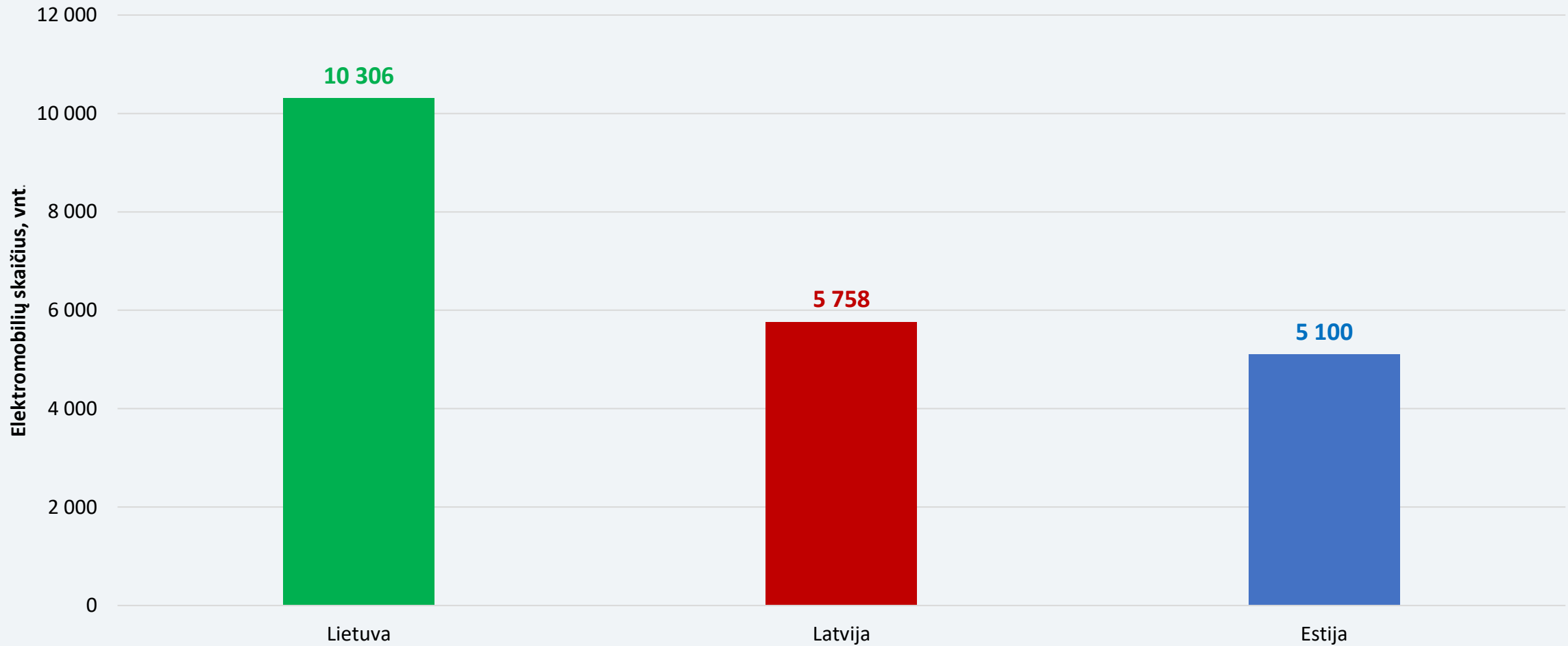
Vokietijos konkursas numato bendrą vystytojo įmoką valstybei, kuri apima jūrinio vėjo parko prijungimą prie tinklų sausumoje, aplinkosauginius aspektus ir žvejybos plotų atkūrimą.

Olandijos konkurso modelis numato konkurso dalyvio finansinį pasiūlymą valstybei, o laimėjęs konkursą vystytojas turės įgyvendinti papildomus finansinius įsipareigojimus ir atlikti sutartus veiksmus, tarp kurių – tyrimai, inovacijų diegimas bei aplinkos apsauga.

Lietuvos konkurso reikalavimai pirmajam parkui, be pradinio vystymo mokesčio, taip pat numato vystytojui **papildomus įsipareigojimus, susijusius su aplinkosauga, parama bendruomenėms bei mažojo ir vidutinio verslo skatinimu.**

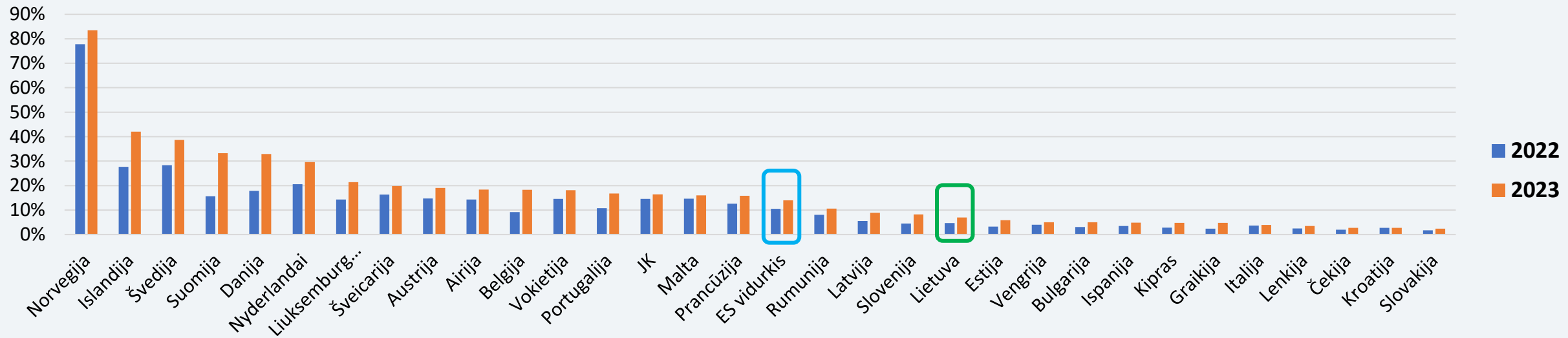
TRANSPORTO SEKTORIUS

LIETUVOJE ELEKTROMOBILIŲ SKAIČIUS VIRŠIJO 10 000

- 2023 m. spalio 1 d. Lietuvoje buvo įregistruota daugiau nei **10 000** lengvųjų keleivinių (M1 kategorija) elektromobilių. Tai yra beveik **78** proc. daugiau nei Latvijoje ir **102** proc. daugiau nei Estijoje.

PERKANT NAUJUS ELEKTROMOBILIUS, EUROPOJE LYDERIAIS IŠLIEKA ŠIAURĖS ŠALYS

- Per 2023 m. tris ketvirčius visose Europos Ekonominės Erdvės šalyse parduotų naujų elektromobilių dalis padidėjo 47 proc., palyginti su 2022 m. trimis ketvirčiais.
- Didžiausią naujų lengvųjų keleivinių automobilių rinkos dalį elektromobiliai užima Šiaurės šalyse (Norvegija, Islandija, Švedija, Suomija, Danija). Norvegijoje nauji gryniesi elektromobiliai 2023 m. pirmą pusmetį užėmė daugiau nei 80 proc. parduotų naujų lengvųjų keleivinių automobilių rinkos, Islandijoje elektromobiliai užėmė 42 proc. naujų automobilių rinkos.
- Baltijos šalyse parduotų elektromobilių dalis taip pat didėja, tačiau ši dalis mažesnė nei ES vidurkis (14 proc.). Lietuvoje elektromobiliai užėmė beveik 7 proc. naujų automobilių rinkos.

NORVEGIJA

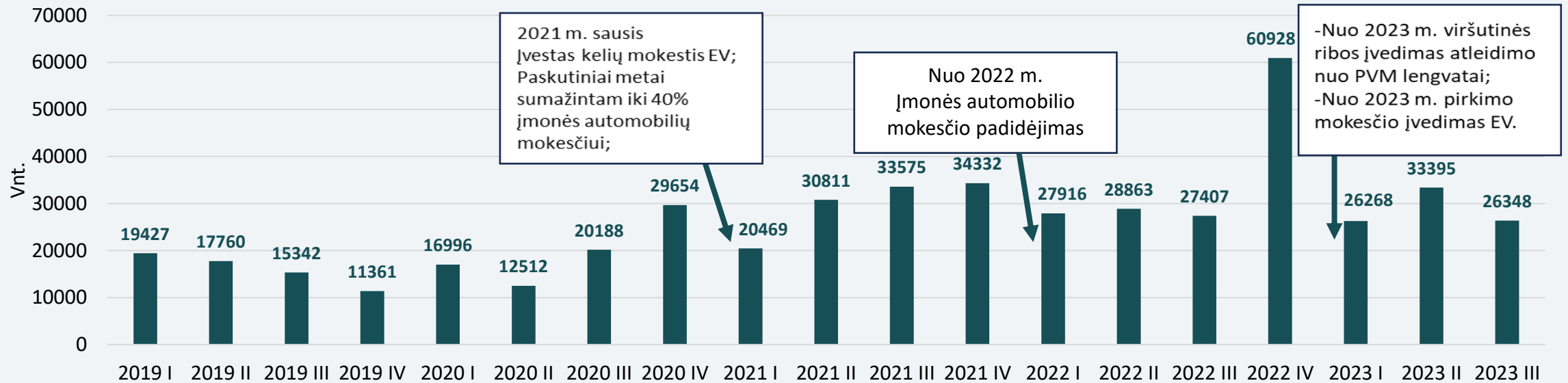
SIEKIAMI TIKSLAI:

1. Nuo 2025 m. visi šalyje parduodami M1 kategorijos automobiliai turi būti 0 emisijos.
2. Viešieji pirkimai: nuo 2022 m. visi įsigijami automobiliai turi būti 0 emisijos, o nuo 2025 m. – ir visi miestų autobusai.

TAIKOMOS (TAIKYTOS) PRIEMONĖS:

1. 1990–2022 m. buvo panaikintas EV pirkimo/importo mokestis (nuo 2023 m. visiems naujiems EV taikomas tam tikras pirkimo mokestis, pagrįstas automobilių svoriu).
2. 2001–2022 m. buvo 25 proc. sumažintas PVM. Nuo 2023 m. Norvegija taiko 25 proc. PVM pirkimo kainai nuo 500 000 Norvegijos kronų ir daugiau.
3. 1996–2021 m. EV buvo atleisti nuo metinio kelių mokesčio. Nuo 2021 m. buvo mokama dalis šio mokesčio, nuo 2022 m. – visas mokestis.
4. 1997–2017 m. EV netaikytas mokestis už mokamus kelius, 2018–2022 m. buvo mokama 50 proc. visos sumos, nuo 2023 m. – 70 proc.
5. 2009–2017 m. EV nemokamai buvo keliami keltais. 2018 m. – 50 proc. visos keltų bilietų kainos.
6. 1999–2017 m. – EV nemokamas stovėjimas miesto automobilių stovėjimo aikštelėse.
7. Nuo 2005 m. privažiavimas prie autobusų naudojamų juostų. Dabar galiojančios naujos taisyklės leidžia vietos valdžios institucijoms apriboti prieigą ir įtraukti tik elektromobilius, vežančius vieną ar daugiau keleivių (2016 m.);
8. 2000–2008 m. 25 proc. sumažintas įmonės automobilių mokestis (2009–2017 m. – 50 proc., 2018–2021 m. – 40 proc., nuo 2022 m. – 20 proc.).
9. Sumažintas 25 proc. PVM lizingui (2015 m.).

NORVEGIJA PIRMAUJA PEREINANT PRIE NULINĖS EMISIJOS TRANSPORTO SRITYJE

- Ilgalaikė valstybės politika, susijusi su kasmetiniais transporto priemonių mokesčiais bei lengvatomis elektromobiliams, lėmė spartų 0 emisijos transporto priemonių augimą Norvegijoje. Per tris 2023 m. ketvirčius elektromobiliai užėmė 83,5 proc. naujų transporto priemonių rinkos.
- Panaikinus lengvatą, 2023 m. sausio mėn. pardavimai nukrito iki žemiausio nuo 2019 m. lygio. Tai rodo didelę PVM nuolaidos panaikinimo prabangiems EV įtaką.
- Baigiantis lengvatos taikymo laikotarpiui, 2022 m. gruodžio EV pardavimai pasiekė aukščiausią tašką per pastaruosius 3 metus, o tai rodo politikos, taikomos EV, pokyčius (kasmet mažėja priemonių, skatinančių elektromobilių įsigijimą ir naudojimą).

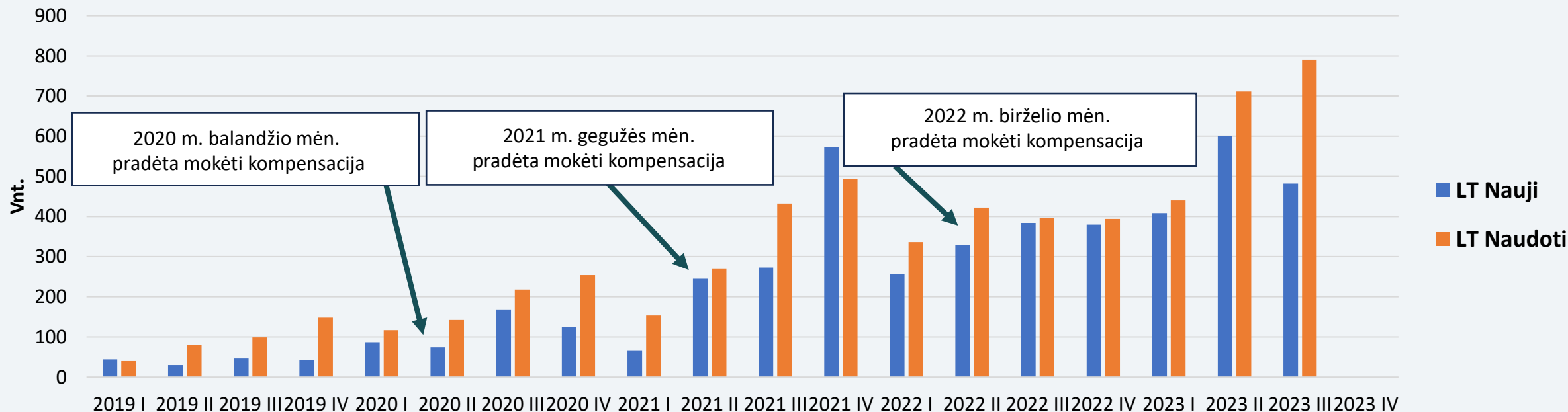
SIEKIAMI TIKSLAI:

1. iki 2025 m. M1 kategorijos elektromobilių skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. metinių pirkimų sandorių;
2. iki 2030 m. M1 kategorijos EV skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. metinių pirkimų sandorių.
3. Elektromobilių naudojimo ir elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros veiksmų plane numatyta, kad 2030 m. M1 kategorijos elektromobilių skaičius turėtų siekti 210 500.

TAIKOMOS PRIEMONĖS:

1. 2020-04-20 – 2021-02-01 fiziniai ir juridiniai asmenys už įsigytą naują elektromobilį galėjo gauti 4 000 Eur kompensaciją (už naudotą – 2 000 Eur) ir dar 1 000 Eur papildomą kompensaciją už sunaikintą seną transporto priemonę. 2021-05-17 – 2022-06-01 fiziniai asmenys už įsigytą naują elektromobilį galėjo gauti 5 000 Eur kompensaciją (už naudotą – 2 500 Eur) ir dar 1 000 Eur papildomą kompensaciją už sunaikintą seną transporto priemonę (priemonei buvo skirta 5 mln. Eur). Nuo 2022-06-02 skiriama kompensacija EV įsigijimui fiziniams ir juridiniams asmenims (už įsigytą naują elektromobilį skiriama 5 000 Eur, įsigijusiems naudotą EV – 2 500 Eur). 2022–2026 m. laikotarpiui numatyta skirti 50 mln. Eur, o viešajam sektoriui – 38 mln. Eur kompensacijų.
2. Juridiniams ir fiziniams asmenims, vykdančioms komercinę veiklą, nuo 2023-01-01 sudaryta galimybė atskaityti pirkimo ar importo PVM už įsigyjamus M1 kategorijos EV, jeigu automobilio vertė neviršija 50 000 Eur su PVM.
3. Parkavimo ir įvažiavimo rinkliavų lengvatos Lietuvos miestuose.
4. Galimybė naudotis specialiai pažymėtomis maršrutinio transporto eismo juostomis Vilniuje.
5. Finansinė parama privačių EV įkrovimo stotelių įrengimui.
6. Viešosios įkrovimo infrastruktūros plėtra (planuojama iki 2025 m. įrengti 1 200, o iki 2030 m. – 6 000 viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų).

NUO 2020 m. PER KETVIRTĮ PARDUODAMŲ ELEKTROMOBILIŲ SKAIČIUS IŠAUGO DAUGIAU NEI 5 KARTUS

- Pradėtos mokėti kompensacijos padidina įsigytų ir įregistruotų elektromobilių skaičių. Elektromobilių užimama dalis M1 kategorijos transporto priemonių rinkoje augo nuo 0,22 proc. (2019 m.) iki 2,6 proc. (2023 m. III-čias ketvirtis). Vertinant tik naujas transporto priemones, elektromobiliai užėmė 6,9 proc. naujų transporto priemonių rinkos.
- Per 2023 m. 9 mėnesius pirmą kartą registruoti **nauji** elektromobiliai sudarė 43,4 proc. visų per šį laikotarpį įregistruotų elektromobilių, tai mažiausias procentas tarp kitų Baltijos šalių, kur naujų elektromobilių įregistruojama daugiau nei naudotų. Vertinant visas per šį laikotarpį pirmą kartą įregistruotas M1 kategorijos transporto priemones, Lietuvoje nauji automobiliai sudarė tik 16 proc. visų įregistruotų automobilių (Latvijoje – 31,4 proc., Estijoje – 48,5 proc.).

Latvija

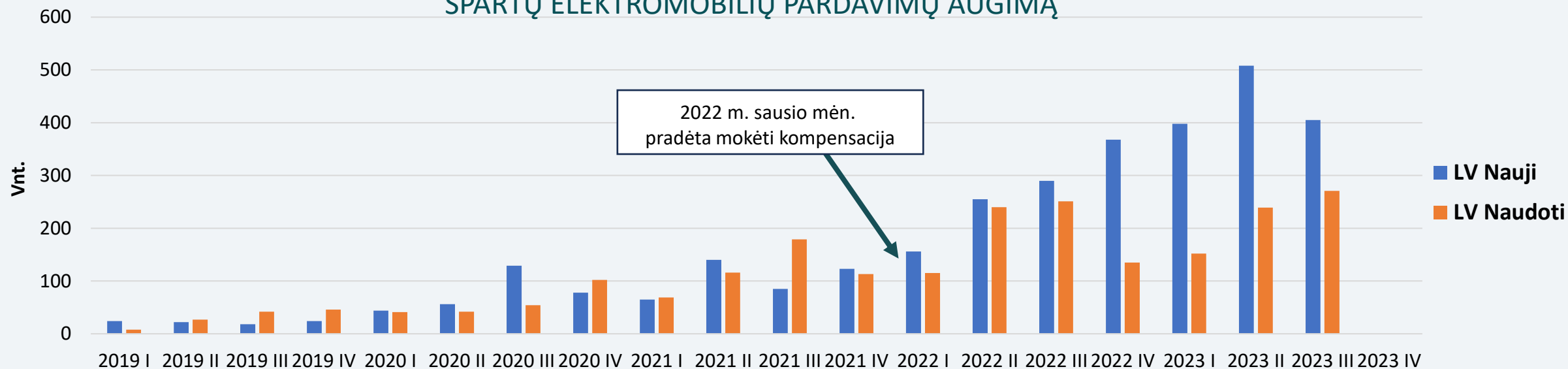
SIEKIAMI TIKSLAI:

1. 2027 m. elektromobiliai turėtų sudaryti 2 proc. M1 kategorijos transporto priemonių parko;
2. PROGNOZĖ: 2030 m. Latvijoje gali būti įregistruota 60 000 elektromobilių (LATVENERGO).

TAIKOMOS PRIEMONĖS:

1. Nuo 2022 m. elektromobilio įsigijimui valstybės skiriamos subsidijos:
 - 4 500 Eur – naujam vienam elektromobiliui įsigyti;
 - 2 250 Eur – vienam naudotam elektromobiliui įsigyti;
 - 1 000 Eur – už atiduotą sunaikinti seną automobilį.
2. Mažesnės lizingo palūkanos.
3. Netaikomas transporto priemonių eksploatavimo mokestis.
4. Lengvatinis įmonės lengvųjų automobilių mokesčio tarifas.
5. Nemokama pirmoji registracija šalyje ir pirmas komplektas specialių registracijos numerių.
6. Su šiais registracijos numeriais leidžiama važiuoti viešojo transporto juostomis.
7. Liepojoje ir Rygoje elektromobilius leidžiama nemokamai statyti savivaldybių mokamose aikštelėse, o Jūrmaloje elektromobiliai atleidžiami nuo įvažiavimo mokesčių.

PINIGINĖ KOMPENSACIJA UŽ PERKAMUS ELEKTROMOBILIUS IR JOS ADMINISTRAVIMO BŪDAS LĖMĖ SPARTŲ ELEKTROMOBILIŲ PARDAVIMŲ AUGIMĄ

- Pradėta mokėti kompensacija padidino perkamų ir registruojamų elektromobilių skaičių. Už naują elektromobilį mokama didesnė kompensacija sparčiau padidino naujų elektromobilių skaičių: per tris 2023 m. ketvirčius elektromobiliai užėmė 9 proc. naujų transporto priemonių rinkos.
- Kompensaciją administruoja transporto priemonės parduodančios įmonės, todėl į perkamo elektromobilio kainą jau yra įtraukta kompensacija.
- Ilgas transporto priemonės pristatymo laikas, kuris užsitęsia 6–18 mėnesių, neigiamai veikia prekybos apimtis. Palyginti su II-uju ketvirčiu, III-čia 2023 m. ketvirtį stebimas įregistruotų naujų elektromobilių skaičiaus sumažėjimas (tai atsispindi visų Baltijos šalių statistikose).

Estija

SIEKIAMI TIKSLAI:

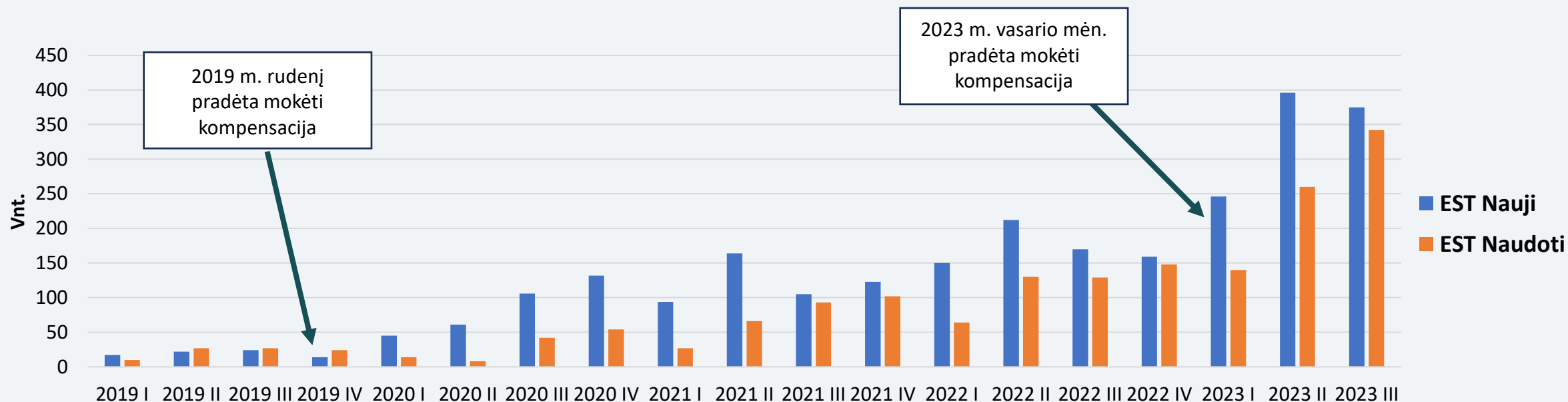
2030 m., palyginti su 2005 m.*, transporto, žemės ūkio, pramonės produkcijos ir atliekų perdirbimo sektoriuose šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją sumažinti 24 proc.

PROGNOZĖ: 2030 m. Estijoje gali būti įregistruota 85 000 elektromobilių.

TAIKOMOS (TAIKYTOS) PRIEMONĖS:

1. 2011–2014 m. buvo subsidijuojama iki 50 proc. naujo elektromobilio kainos (maksimali suma – 17 000 Eur).
2. Nuo 2019 m. subsidijos taikomos tik naujiems elektromobiliams (5 000 Eur – fiziniams asmenims ir 4 000 Eur – juridiniams asmenims, subsidijoms buvo skirta tik 1,2 mln. Eur). Buvo numatyta papildoma sąlyga, kad subsidijos grąžinti nereikėjo tuo atveju, kai elektromobilis per 4 metus buvo nuvažiavęs ne mažiau 80 000 km, iš kurių ne mažiau 80 proc. buvo nuvažiuota Estijos keliais.
3. Nuo 2023 m. vasario mėn. subsidijos taikomos tik naujiems elektromobiliams (5 000 Eur – fiziniams asmenims ir 4 000 Eur – juridiniams asmenims, subsidijoms buvo skirta 8,5 mln. Eur).
4. Lengvata lizingo būdu perkamam naujam elektromobiliui.
5. Galimybė EV važiuoti visuomeniniam transportui skirtomis juostomis.
6. Savivaldybės gali suteikti savo teritorijoje lengvatas EV įvažiavimui ir parkavimui.

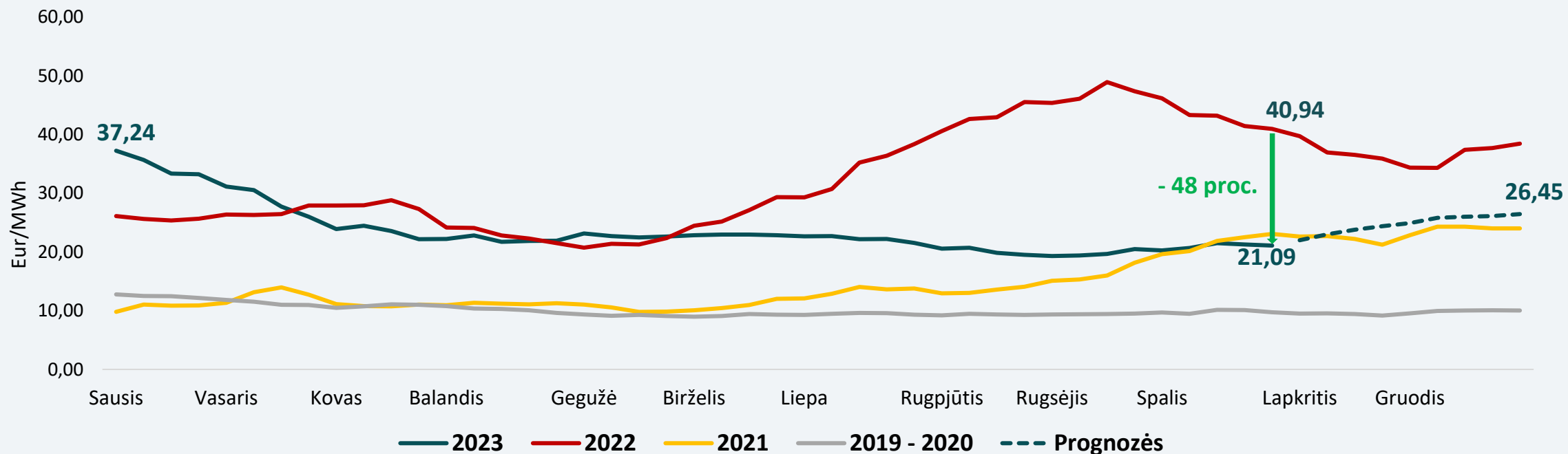
PERKAMŲ ELEKTROMOBILIŲ SKAIČIŲ LEMIA NE TIK KOMPENSACIJOS DYDIS

- 2019 m. skirta kompensacija nebuvo populiari, kadangi per 4 metus Estijos keliais nuvažiuoti 64 000 km yra gana sudėtinga (nuvažiavus mažiau, reikėjo grąžinti kompensaciją). Nuo 2023 m. sąlyga gauti kompensaciją yra supaprastinta: reikia naudoti elektromobilį ne mažiau kaip 4 metus.
- Estijoje stebimas didesnis naujų elektromobilių pirkimas, nes kompensacija skiriama tik naujiems elektromobiliams, kurie per tris 2023 m. ketvirčius užėmė 5,9 proc. naujų transporto priemonių rinkos.

BIOKURO IR ŠILDYMO SEKTORIUS

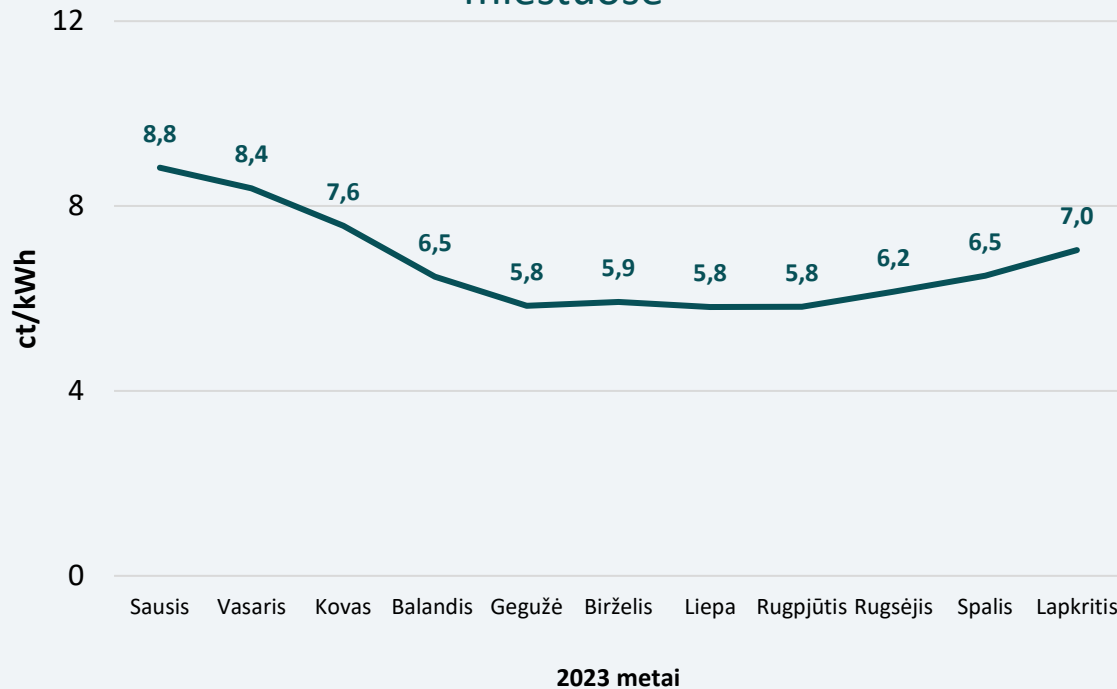
2023 M. ATSISAKIUS IMPORTO, BIOKURO KAINOS STABILIZAVOSI, ŽALIAVA TIEKIAMA IŠ VIETINIŲ RESURSŲ

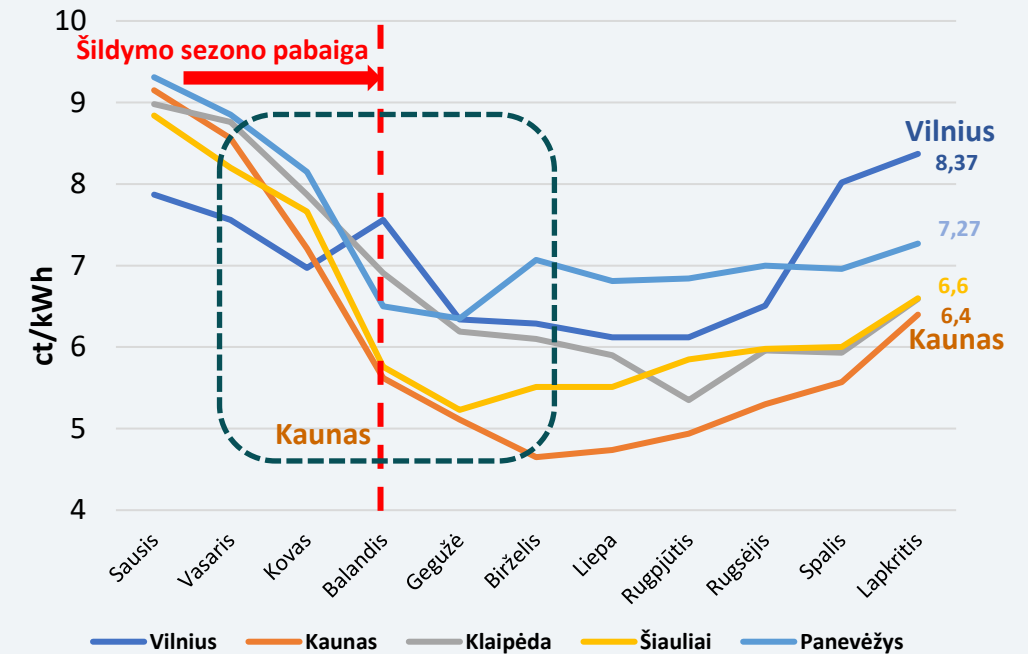
- Nuo 2023 m. gegužės mėn. iki lapkričio mėn. biokuro kaina svyruoja 21–22 EUR/MWh intervale **ir 48 proc. mažesnė nei 2022 m.** (rugsėjo mėn. kaina siekė 19,31 EUR/MWh – mažiausia kaina nuo 2021 m.).
- Iki 2023 m. pabaigos biokuro sutarčių tiekimo kaina formuojasi žemiau nei 28 EUR/MWh. Lapkričio kaina – 25,86 EUR/MWh, gruodžio – 26,45 EUR/MWh (prieš šildymo sezono pradžią šios kainos buvo 27,5–28,5 EUR/MWh).
- Sandoriai 2024 m. pirmajam ketvirčiui sudaromi žemiau nei 27 Eur/MWh**, nors įprastai kainos antrą žiemos pusę yra aukštesnės nei pirmą žiemos pusę.

ŠILUMOS KAINOS VIDURKIS DIDŽIUOSIUOSE MIESTUOSE YRA 48 PROC. MAŽESNIS, PALYGINTI SU 2022 M.

Šilumos energijos kainos vidurkis didžiuosiuose miestuose

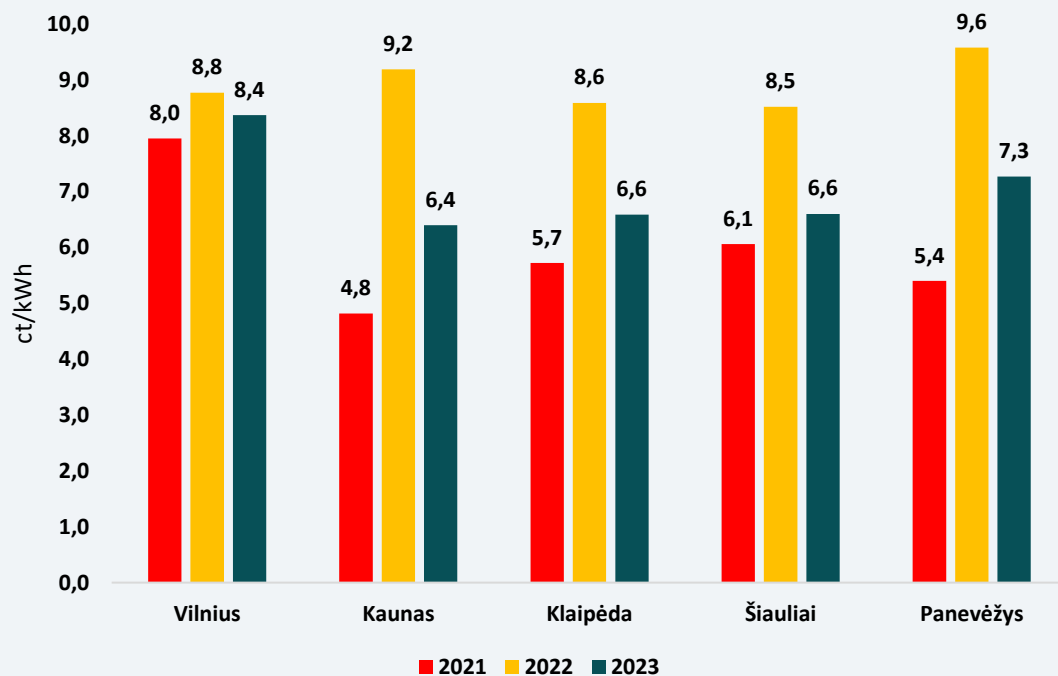
Šilumos energijos kaina didžiuosiuose miestuose

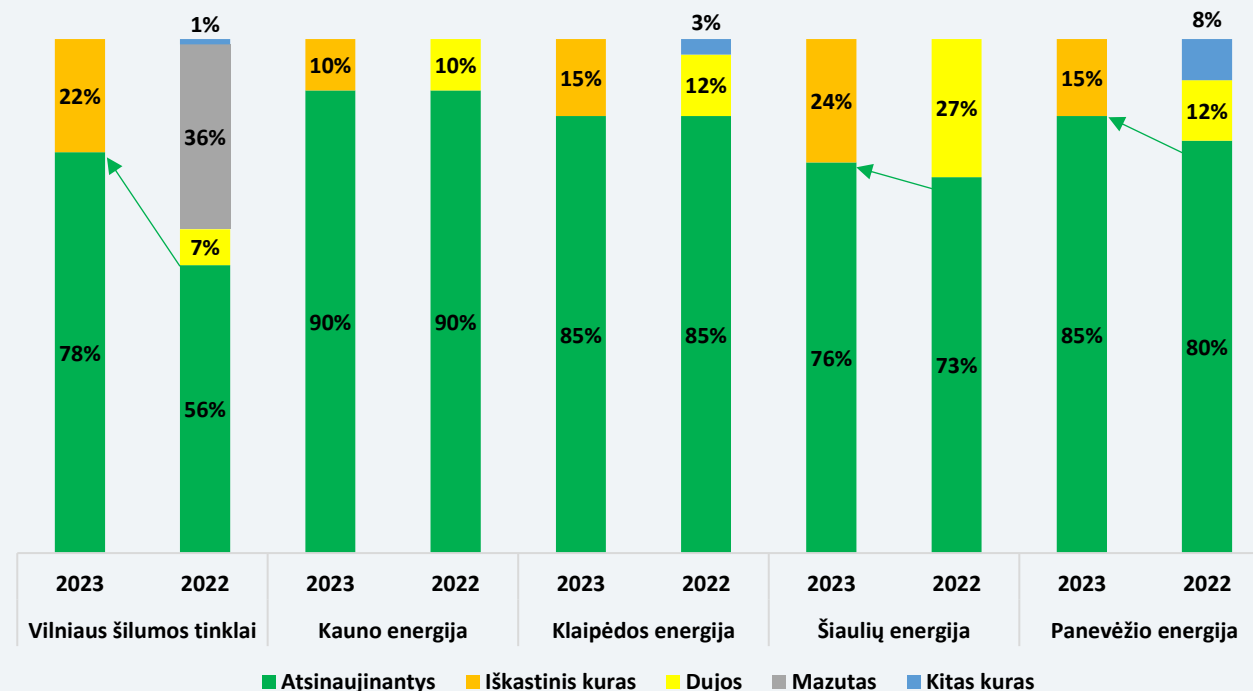
- Šildymo sezoną didieji miestai pradėjo su vidutine apie 7 ct/kWh siekiančia šilumos kaina. Tai **48 proc. mažiau nei 2022 m.** šildymo sezono pradžioje.
- Beveik visą 2022–2023 m. šildymo sezoną Vilniuje išliko mažiausia šilumos kaina, tačiau 2023 m. šildymo sezonas pradėtas su didžiausia kaina tarp didžiųjų miestų.
- Kaune mažiausia šilumos kaina tarp didžiųjų miestų sezono pradžioje – 6,4 ct/kWh.**

ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI MAŽINA ŠILUMOS KAINĄ

Šilumos kaina šildymo sezono pradžioje (lapkričio mėn.)

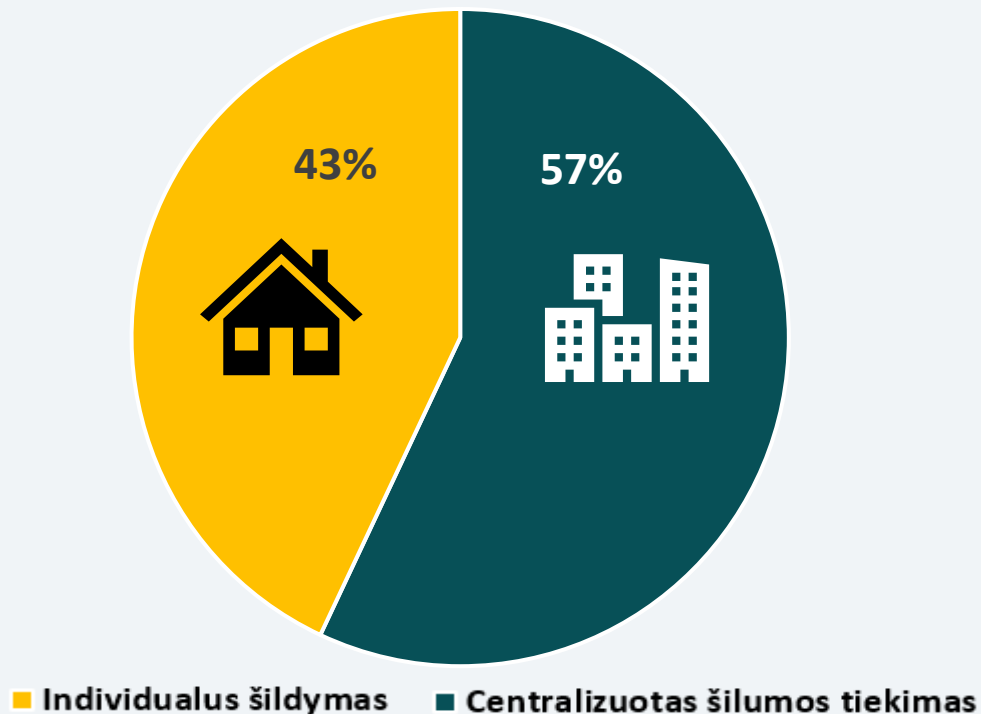
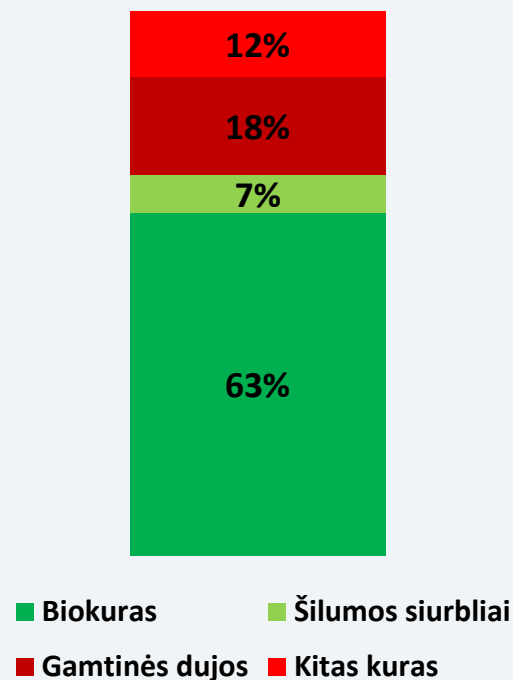
Kuro struktūra didžiuosiuose miestuose 2023 m. ir 2022 m.

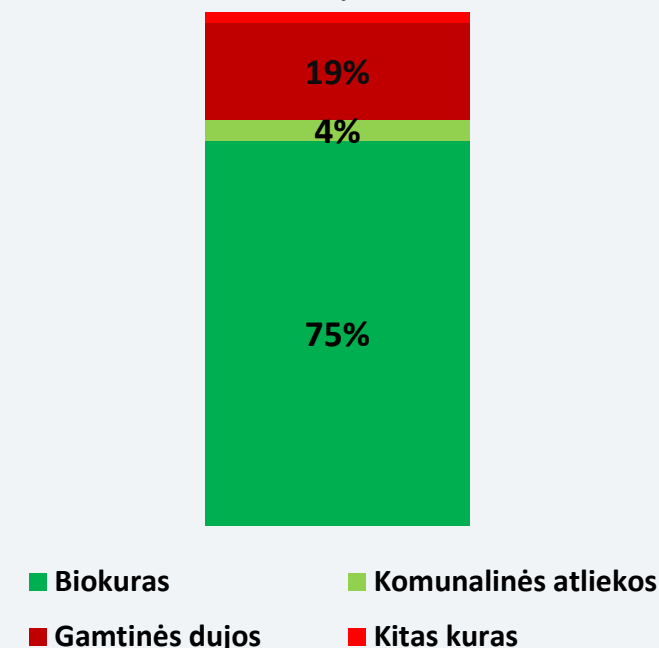
- **Didžiausi kainos pokytis (proc.) stebimas Kaune** – tai lėmė biokuro kainos svyravimas (Kaune jo naudojama apie 90 proc.), taip pat prieš 2022 m. šildymo sezoną rinkos dalyviai nesudarinėjo ilgalaikį biokuro tiekimo sandorių. **Stabiliausia kaina yra Vilniuje** – tai lėmė sprendimas praėjusį šildymo sezoną vietoje dujų naudoti mazutą bei iš nepriklausomų šilumos tiekėjų perkama šilumos kaina (65 proc. reikiamo šilumos kiekio).
- Pagrindiniai veiksniai, lemiantys šilumos kainą: naudojamo kuro struktūra, kuro kaina ir jo įsigijimo laikotarpis, iš nepriklausomų tiekėjų supirkta šilumos kaina.

ŠILUMOS GAMYBOJE APIE 2/3 SUDARO ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI

Individualus šildymas

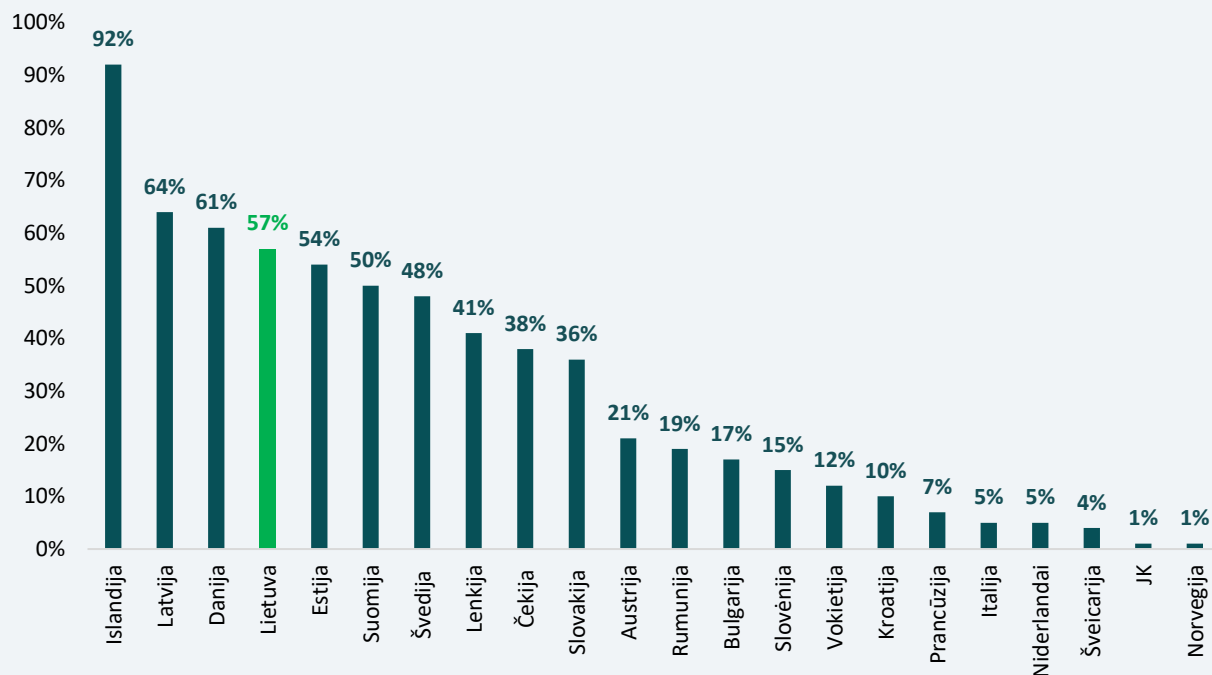

Centralizuotas šilumos tiekimas

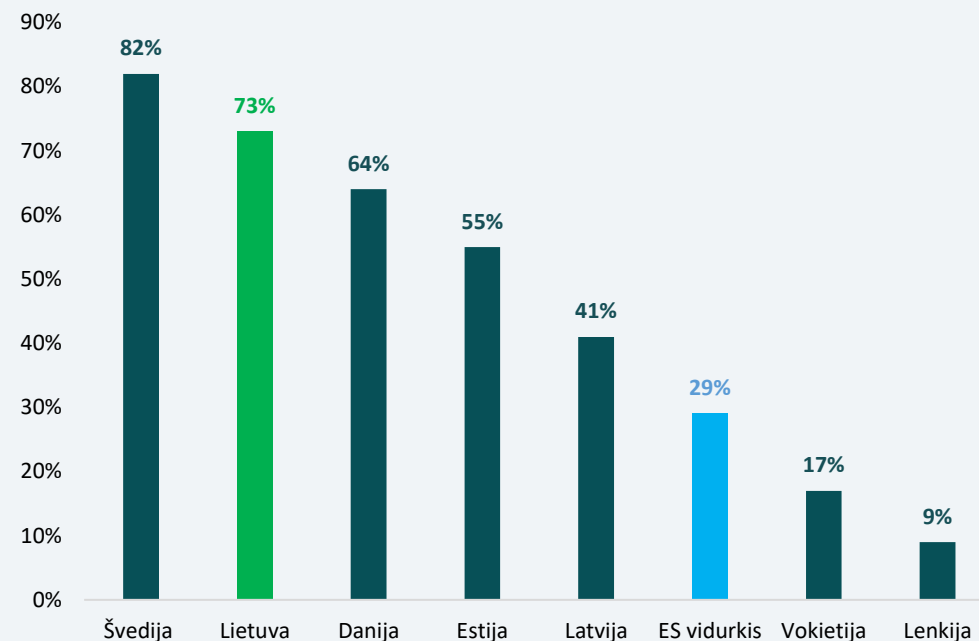

- Didžiausias šilumos energijos kiekis patalpų šildymui tiekiamas per centralizuoto šilumos tiekimo sistemas – **57 proc.**
- Kuro struktūra šilumos gamyboje panaši abiejose sistemose: **2/3 sudaro atsinaujinantys energijos šaltiniai** (centralizuotas šilumos tiekimas – apie 79 proc., individuali šilumos gamyba – apie 70 proc.).
- **Prognozuojamas didžiausias kuro pokytis: centralizuoto šilumos tiekimo sistemoje didėja biokuro dalis, individualaus šildymo sistemoje – šilumos siurbLIAI (planuojama, kad iki 2030 m. jų dalis sudarys 16 proc.) ir 5 kl. efektyvūs biokuro katilai.**

CŠT dalis šilumos tiekime (2022 m. duomenys)

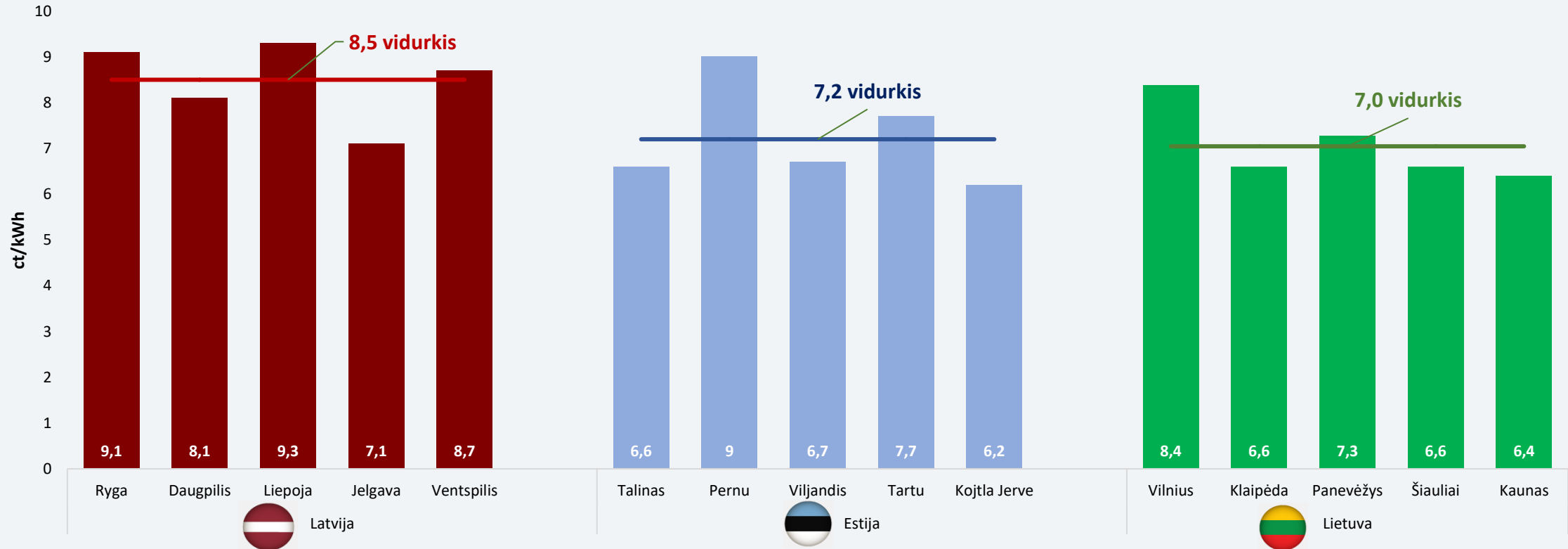
Atsinaujinančių išteklių dalis CŠT gamyboje (2022 m. duomenys)

- Centralizuotas šilumos tiekimas labiausiai išvystytas Šiaurės šalyse, kur jo dalis bendroje šilumos gamyboje yra apie 50 proc. ir daugiau. Lietuva rikiuojasi per vidurį tarp šių šalių (CŠT sudaro 57 proc.), o tarp Europos šalių yra 4 pozicijoje. Latvija yra viena iš pirmaujančių šalių Europoje pagal centralizuotą šilumos tiekimą.
- Nuo 2011 m. Lietuvoje nuosekliai atsisakant iškastinio kuro ir pereinant prie atsinaujinančių energijos išteklių, biokuras šiuo metu sudaro apie 72 proc., o pagal šį rodiklį **Lietuvą lenkia tik Švedija.**

LIETUVOJE MAŽIAUSIA VIDUTINĖ ŠILUMOS KAINA TARP BALTIJOS ŠALIŲ DIDŽIŲJŲ MIESTŲ

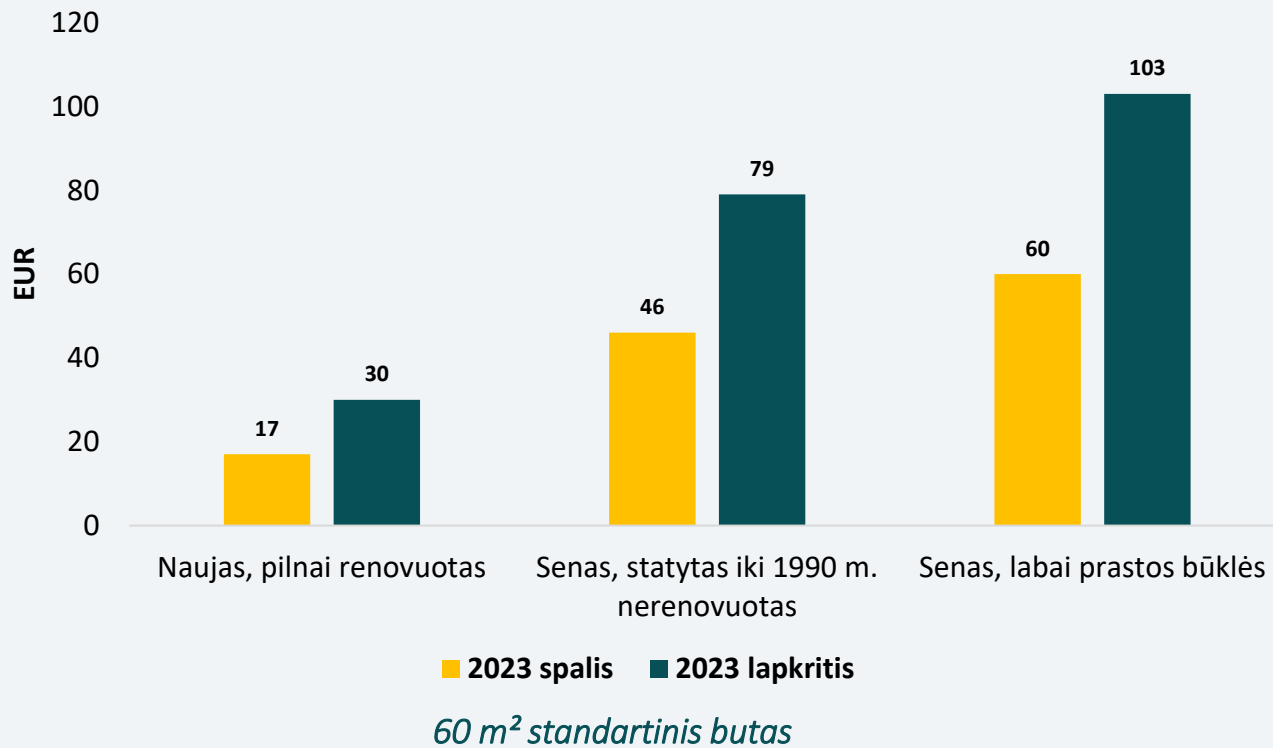
2023 m. lapkričio mėn. šilumos tiekėjams patvirtinta šilumos kaina

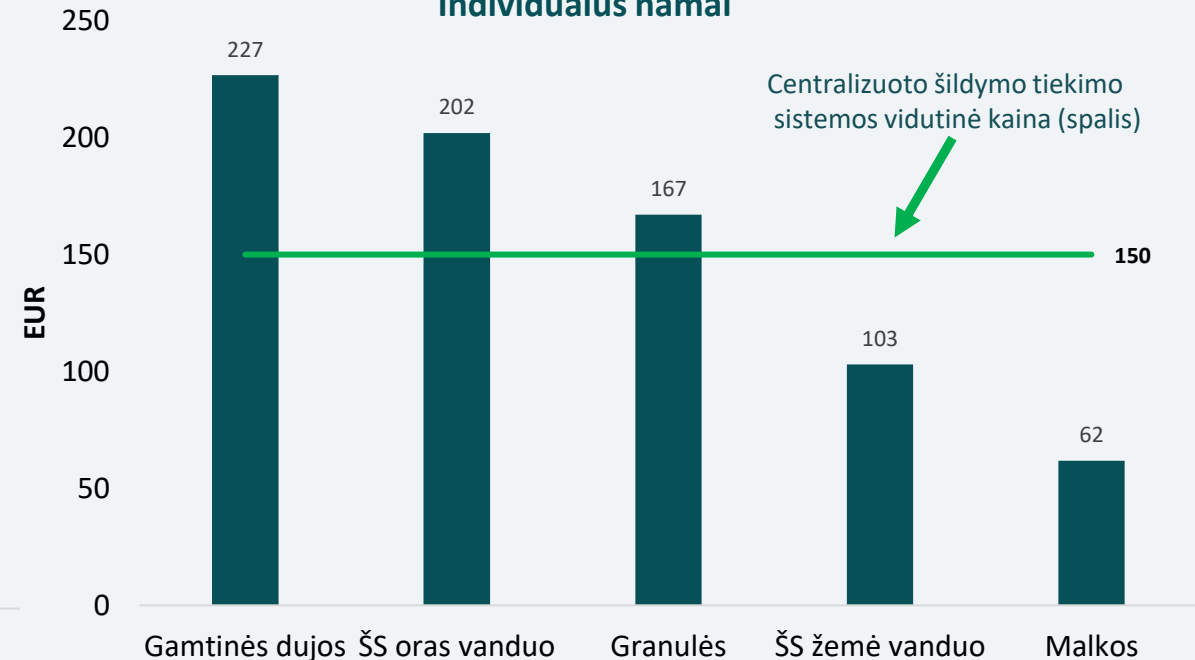
- Kaip ir ankstesnio šildymo sezono pabaigoje, išlieka panašios kainų tendencijos: Lietuvos didžiųjų miestų šildymo kainų vidurkis mažiausias – 7 ct/kWh (buvo 6,5 ct/kWh), didžiausias Latvijoje – 8,5 ct/kWh (buvo 10,6 ct/kWh).
- Lyginant sostines, Vilnius užleido pigiausios sostinės poziciją Talinui (6,6 ct/kWh), kur kaina 18 proc. mažesnė. Didžiausia kaina išlieka Rygoje – 9,1 ct/kWh (skirtumas 29 proc.).

DIDŽIAUSIAS SĄSKAITAS GAUS NEEFEKTYVIŲ PASTATŲ GYVENTOJAI IR BESIŠILDANTYS GAMTINĖMIS DUJOMIS

Centralizuotas šilumos tiekimas

Individualūs namai

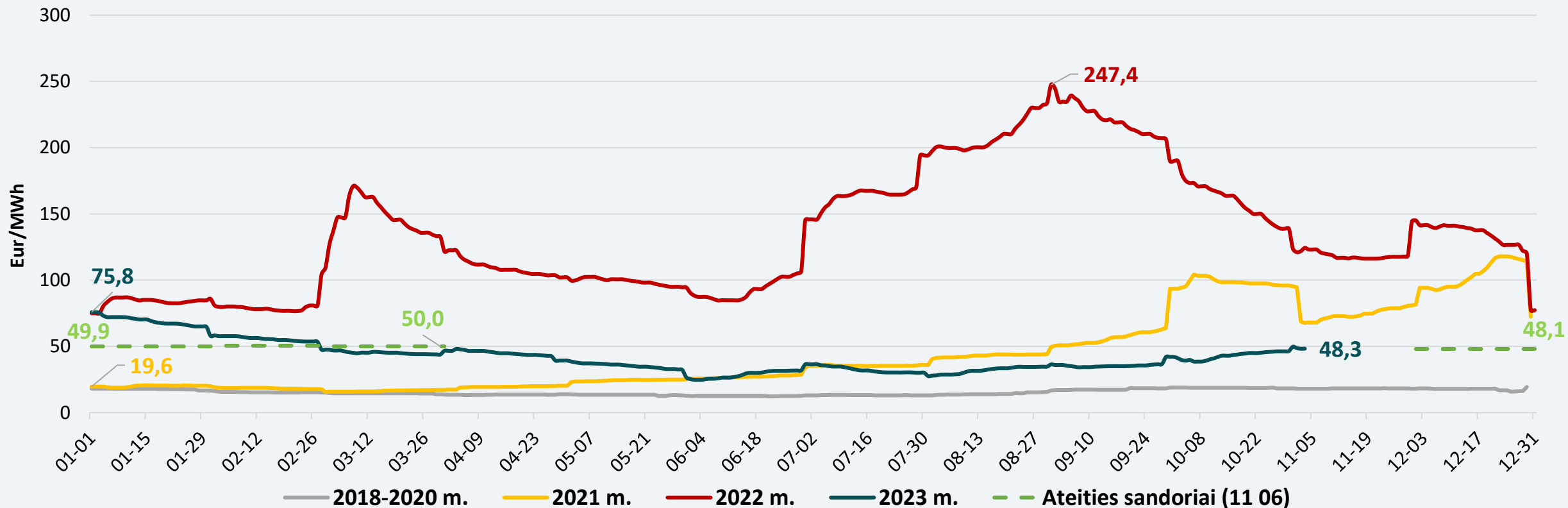

150 m² D klasės individualus namas, daugiametė spalio mėn. oro temperatūra, spalio mėn. dujų, elektros, biokuro kainų vidurkis

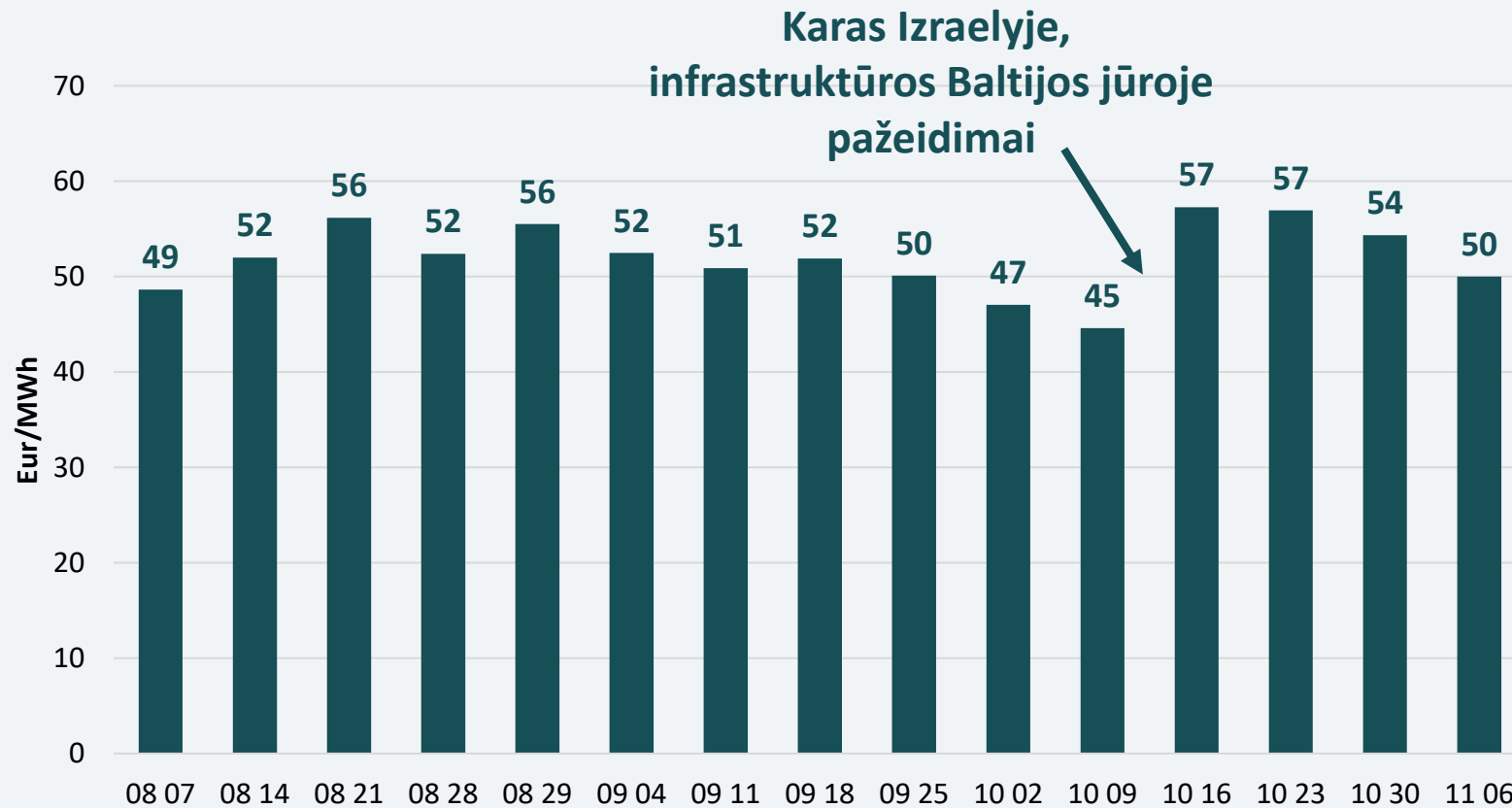
- Centralizuotai tiekiant šilumą, sąskaita už šildymą iš esmės priklauso nuo pastato būklės bei suvartojamos šilumos kiekio. Šilumos suvartojimas ir sąskaitos dydis gali skirtis 3–4 kartus.
- Individualiuose namuose sąskaita priklauso nuo šildymo sistemos bei naudojamo kuro rūšies.
- **Remiantis vidutinėmis mėnesio kuro įsigijimo kainomis, dujinis šildymas išlieka brangiausias, pigiausia šildyti malkomis.**

GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUS

GAMTINĖS DUJOS PIGIAUSIOS PER PASTARUOSIUS TREJUS METUS

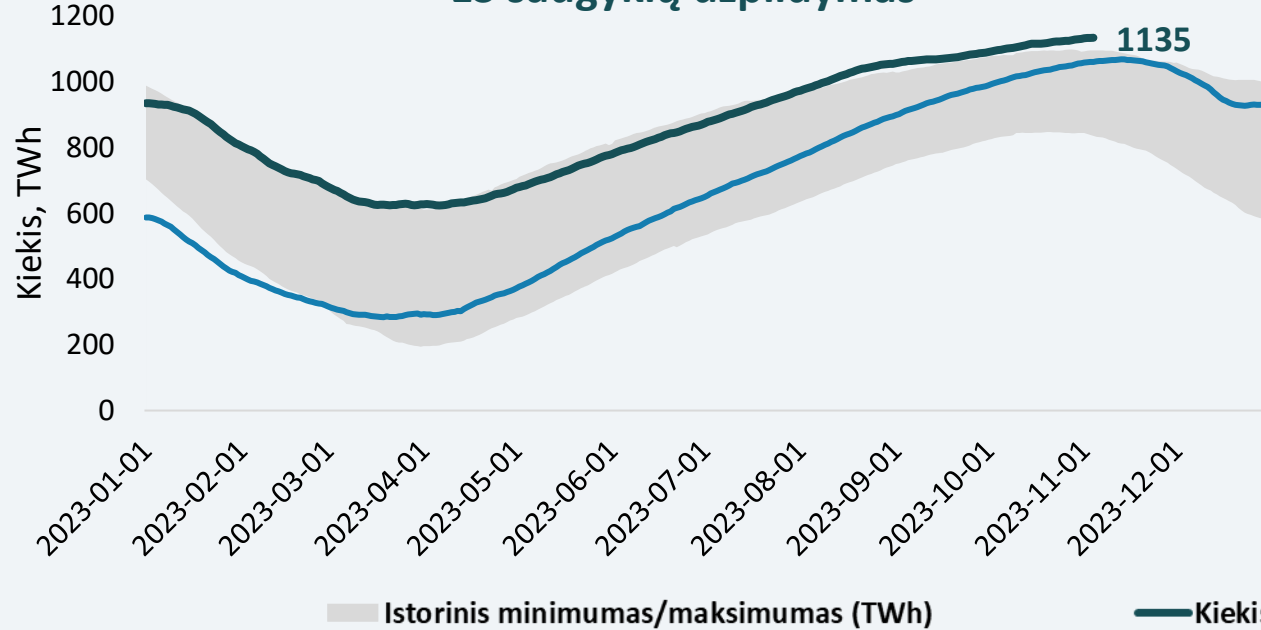
- **Spalio mėnesio TTF gamtinių dujų kainų vidurkis buvo 115 Eur/MWh mažesnis nei 2022 metų spalį ir 54 Eur/MWh nei 2021 metais.**
- Tačiau visą rudenį vyksta gana nuoseklus TTF gamtinių dujų kainų kilimas – kainų lygis artėja 50 Eur/MWh ribos. Tai gana tiksliai atitinka istorinius ateities sandorius, pagal kuriuos kainos tokia lygyje šiam šildymo sezonui ir buvo prognozuojamos.
- Rudenį gamtinių dujų kainos dažniausiai kyla dėl natūralių priežasčių: vėstančių orų, didesnio vartojimo, be to, šį rudenį kainų kilimui įtakos turėjo ir karas Izraelyje bei neramumai dėl infrastruktūros saugumo Baltijos jūros regione.

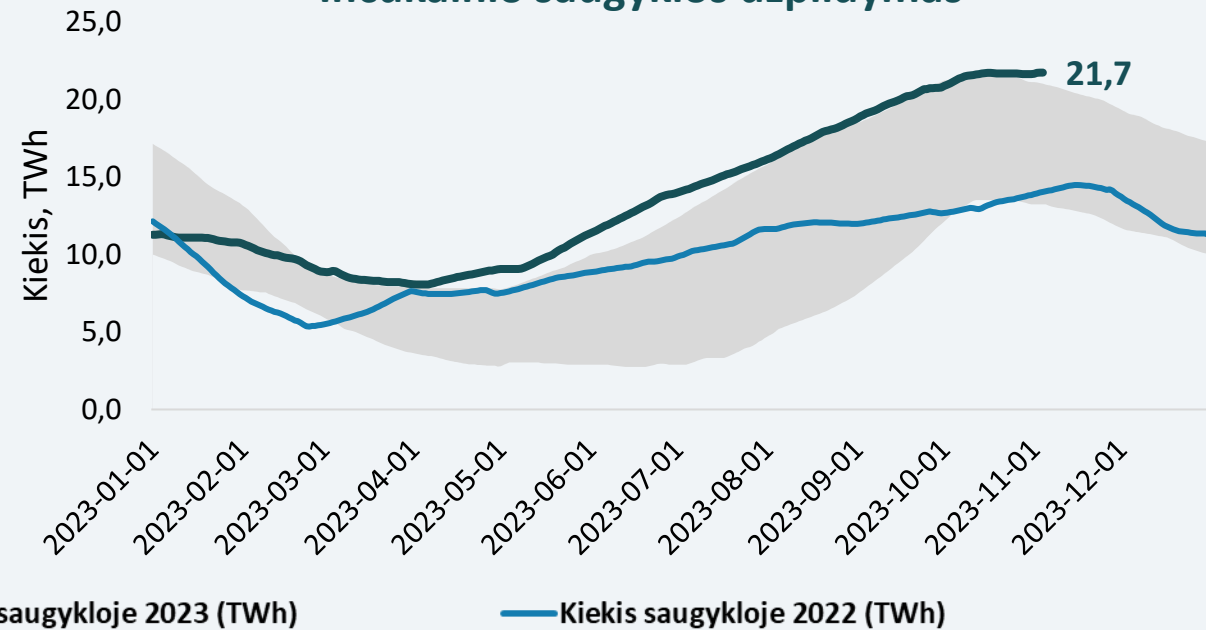
- Po pasaulį sukrėtusių įvykių šiuo metu vėl matoma daugiau optimizmo: dujų kainų lygis žiemai mažėja ir šiuo metu **manoma, kad dujų kainos bus 50–55 Eur/MWh ribose**. Tokios kainos buvo prognozuojamos ir rugpjūčio mėnesio pabaigoje.
- Spalio pradžioje gamtinių dujų ateities sandoriuose vyravo gana optimistinės nuotaikos: gamtinių dujų kainos gruodžio–kovo mėnesiais buvo prognozuojamos ir ties 45 Eur/MWh lygiu.
- Po karo Izraelyje pradžios prognozės šiai žiemai pasikeitė ir staigiai šoktelėjo iki beveik 60 Eur/MWh ribos.

ŽIEMĄ PASITINKAME VISIŠKAI UŽPILDYTOMIS DUJŲ SAUGYKLOMIS

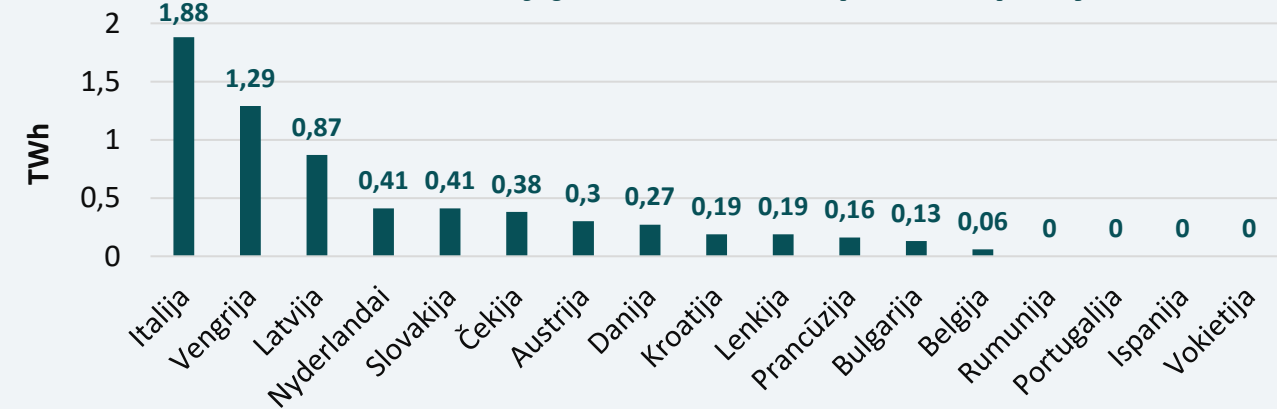
ES saugyklų užpildymas

Inčukalnio saugyklos užpildymas

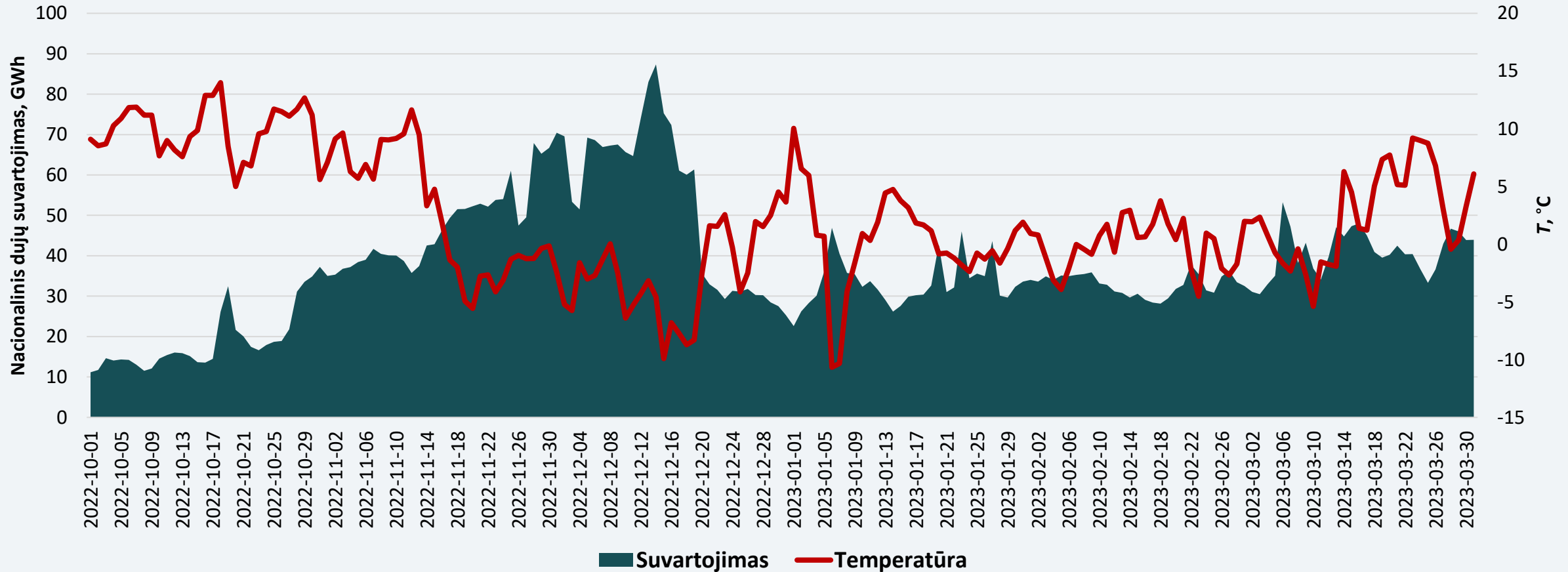

Reikiamas dujų kiekis iki 100 proc. užpildymo

- Praėjusiais metais dujų iš saugyklų išėmimo periodas prasidėjo antroje lapkričio pusėje – šiemet tendencijos panašios – saugyklos vis dar pildomos.
- Visos ES saugyklos šiuo metu užpildytos didesniu nei 95 proc. lygiu, o bendras ES vidurkis siekia net 99,6 proc. – tai didžiausias gamtinių dujų kiekis saugyklose per mažiausiai 5 metus.

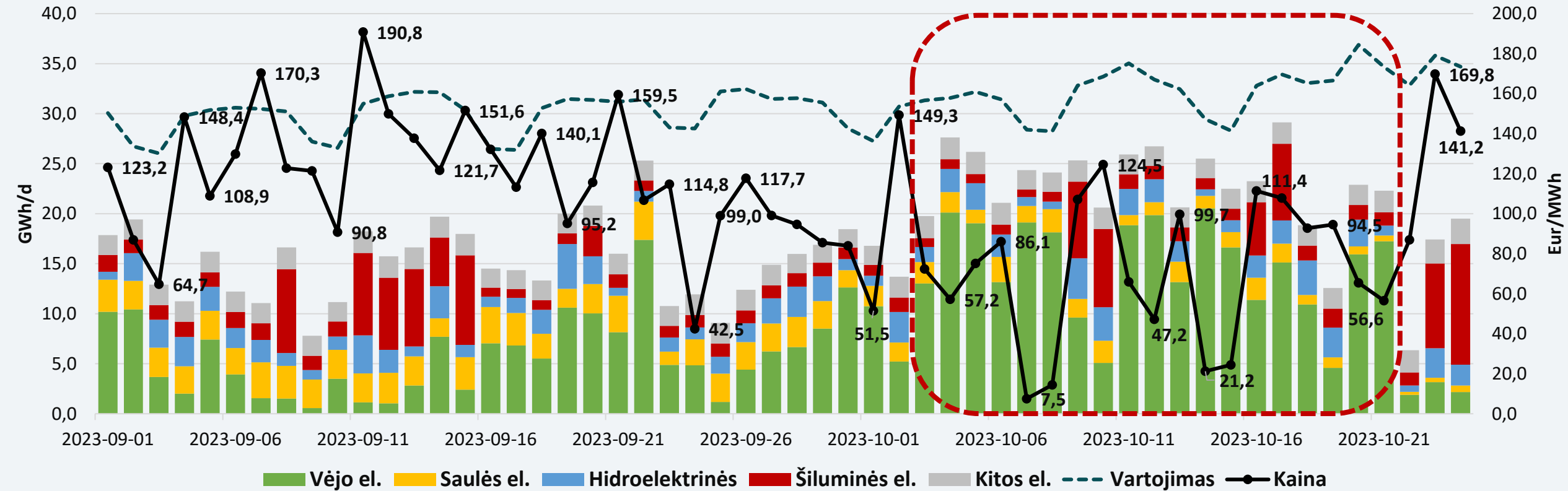
KIEK PAVASARĮ SAUGYKLOSE BUS GAMTINIŲ DUJŲ, PRIKLAUSYS NUO ORO TEMPERATŪROS

- Kaip elektros energijos, taip ir gamtinių dujų vartojimas, tolygiai priklauso nuo aplinkos temperatūros: žemėjant temperatūrai, gamtinių dujų suvartojimas didėja.
- Temperatūra žiemą yra vienas pagrindinių veiksnių, lemiančių gamtinių dujų suvartojimą, todėl **planai ir toliau taupyti gamtines dujas iš dalies priklausys ir nuo vyraujančių orų.**

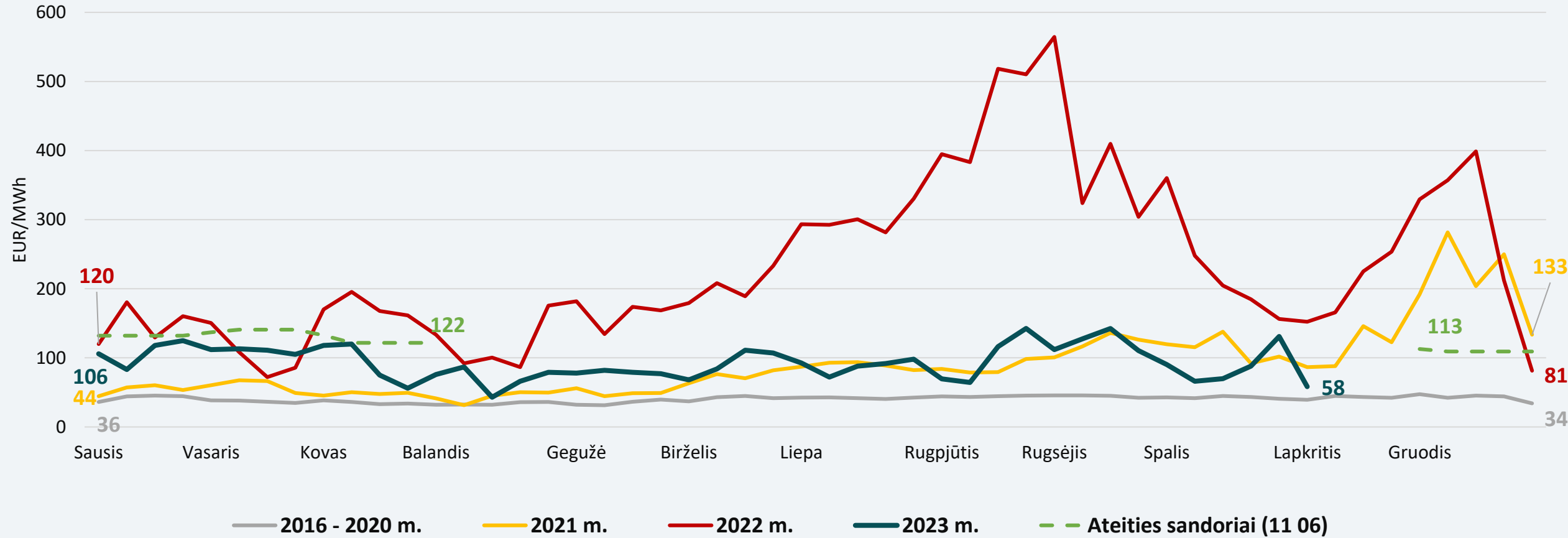
ELEKTROS SEKTORIUS

NACIONALINĖ AEI GENERACIJA MAŽINA LIETUVOS ELEKTROS KAINAS

- Nacionalinė generacija spalio pirmas dvi savaites buvo išskirtinė ir rekordinė: **patenkinta 73–74 proc. Lietuvos elektros energijos suvartojimo.**
- Bendrai spalio mėnesį buvo patenkinta net 64 proc. faktinio nacionalinio suvartojimo**, palyginimui, pernai spalio mėnesį nacionalinė gamyba patenkino 37 proc. poreikio.
- Didelė vietinė generacija lemia kainų mažėjimą. Spalio mėnesio pirmoje pusėje, vietinei generacijai tenkinant daugiau kaip 70 proc. nacionalinio suvartojimo, kainos išliko mažesnio lygio: rugsėjo mėnesio didmeninės elektros energijos kainų vidurkis buvo 117 Eur/MWh, o spalio pirmųjų 15 dienų – 67 Eur/MWh, viso spalio mėnesio – 87,37 Eur/MWh.

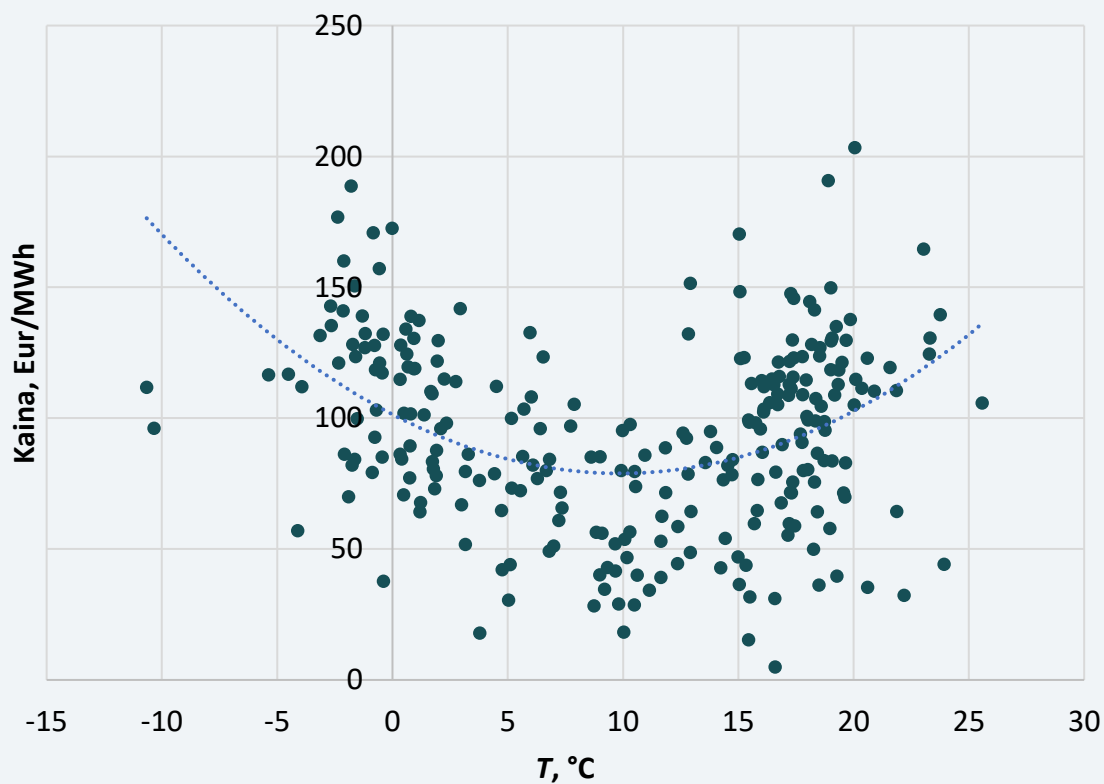
PER TREJUS METUS MAŽIAUSIOMIS ELEKTROS KAINOMIS PASIŽYMINTIS RUDUO

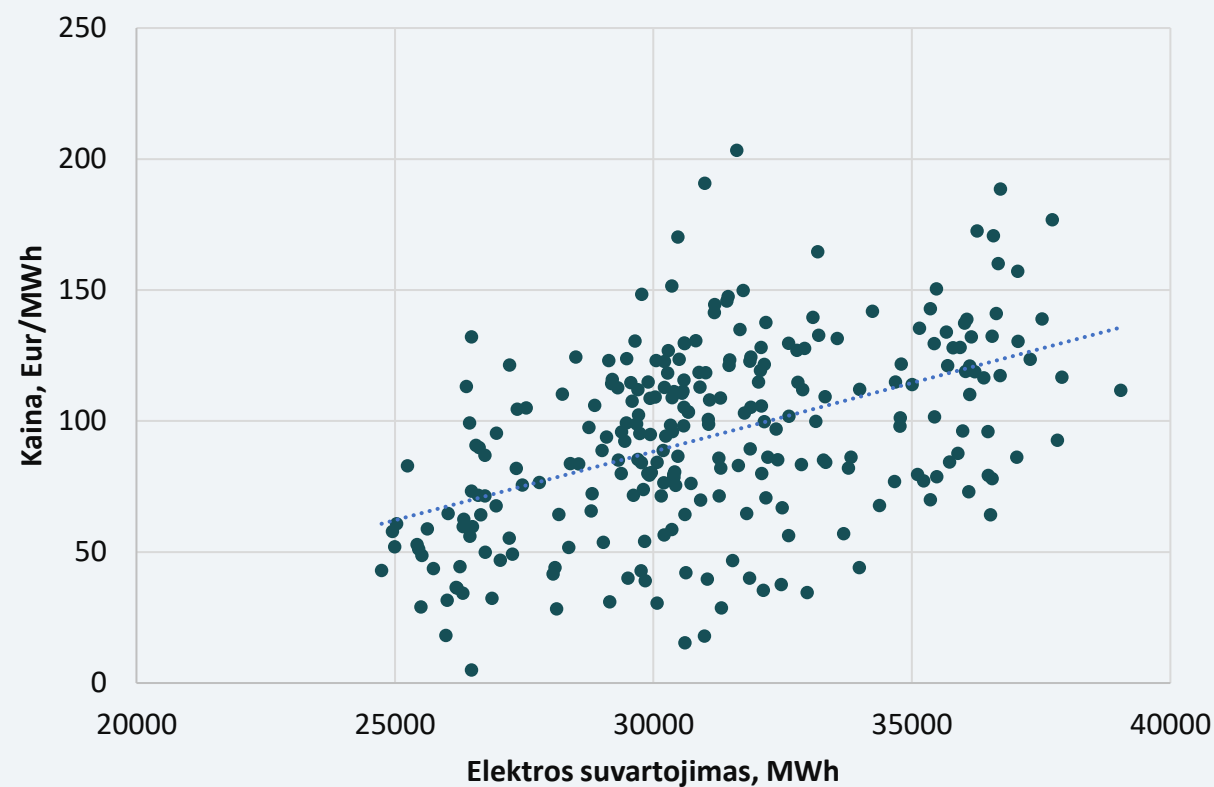
- **Didmeninės elektros kainos išlieka žemesniame lygyje nei 2021, 2022 metais.** Šių metų spalį didmeninė elektra vidutiniškai kainavo 87,4 Eur/MWh, 2022 m. spalį – 189,3 Eur/MWh, 2021 m. spalį – 108,9 Eur/MWh.
- Pagal matomas tendencijas gali būti, kad šalčiausiais metų mėnesiais galimas nežymus elektros energijos brangimas. Pagal elektros ateities sandorius yra prognozuojama, kad didmeninės elektros kainų vidurkis gali pakilti iki 110–130 Eur/MWh ribos.

PIGIAUSIA ELEKTRA – RUDENĮ IR PAVASARĮ

Elektros kainų priklausomybės nuo lauko temperatūros

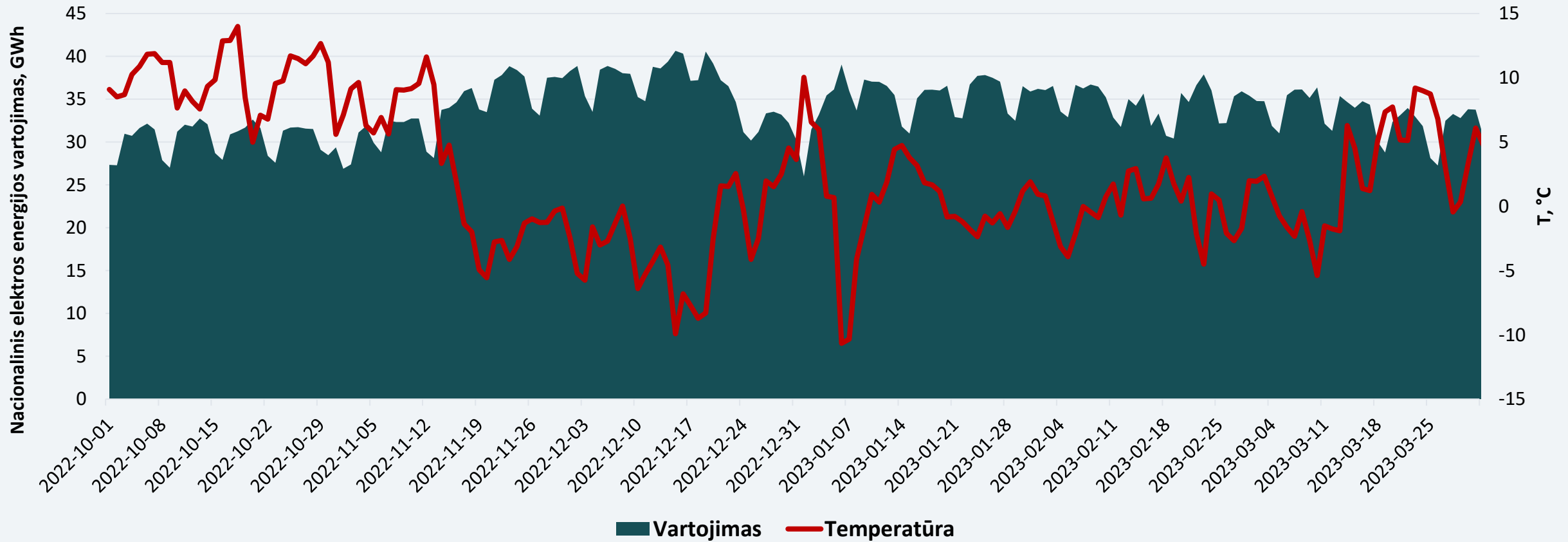

Elektros kainų priklausomybė nuo energijos suvartojimo

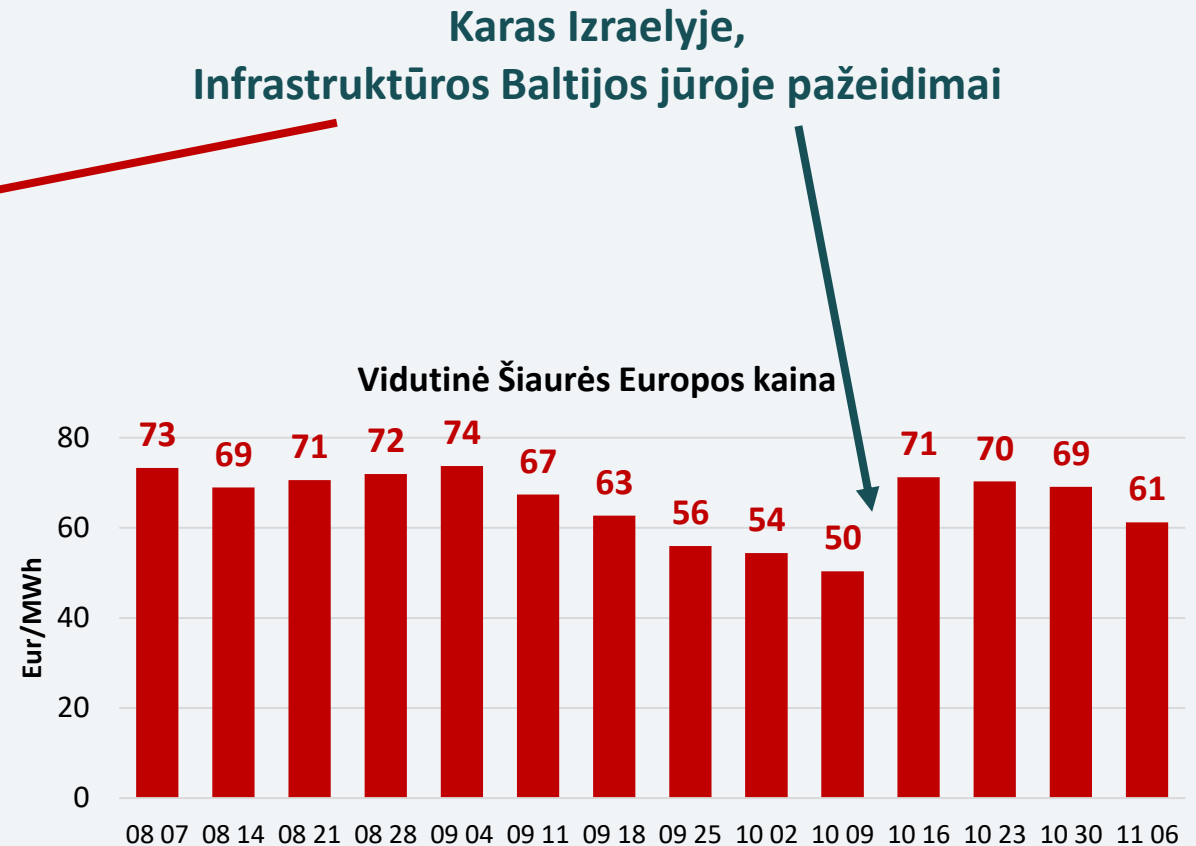
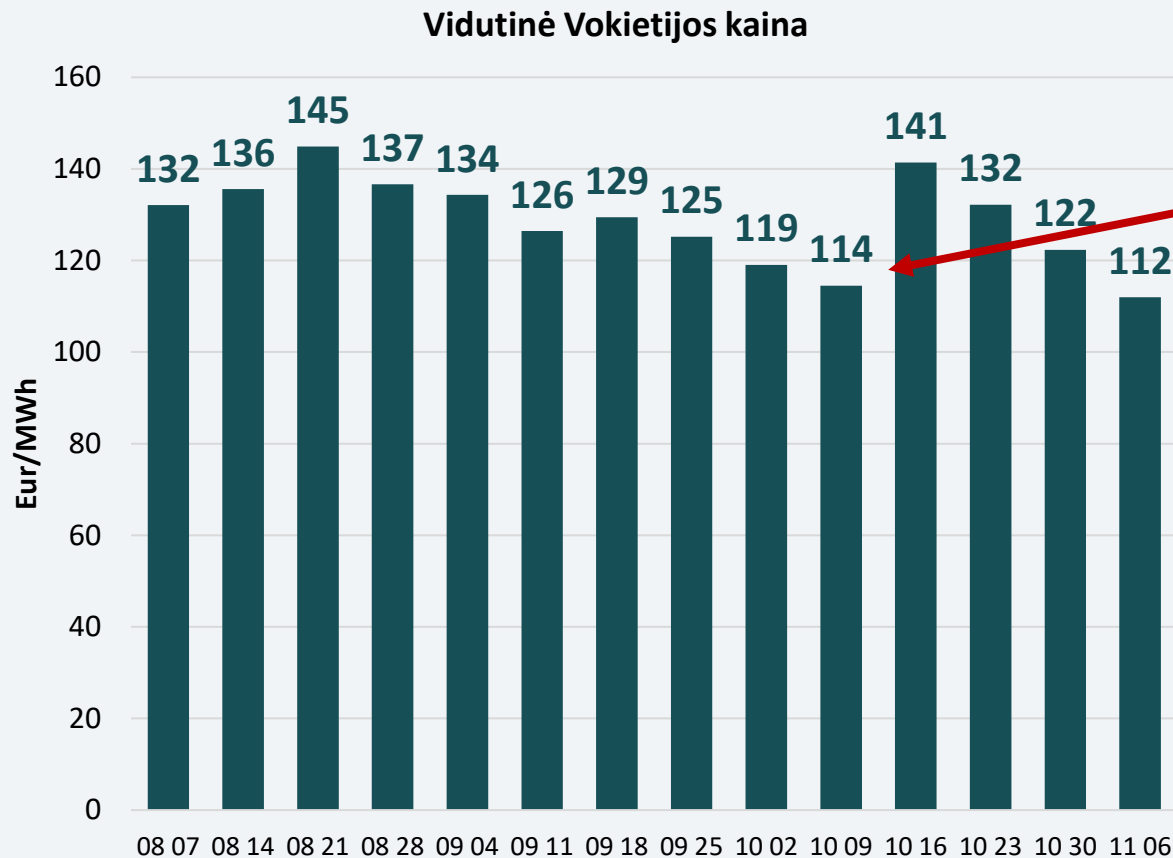
- Tendencijos rodo, kad pigiausia elektra yra tada, kai vidutinė dienos temperatūra siekia +10 C laipsnių, t. y. pavasarį ir rudenį.
- Elektros energijos kainos Lietuvoje kol kas iš dalies kinta ir priklausomai nuo vartojimo: kuo didesnis elektros vartojimas, tuo didesnė dažniausiai ir elektros kaina.

ELEKTROS VARTOJIMAS PRIKLAUSO NUO TEMPERATŪROS

- Remiantis praėjusio šildymo sezono duomenimis, stebima aiški elektros vartojimo priklausymo nuo temperatūros tendencija: krentant lauko temperatūrai, elektros energijos vartojimas didėja.

ATEITIES SANDORIŲ KAINOS GRĮŽO Į RUGSĖJO MĖNESIO LYGĮ

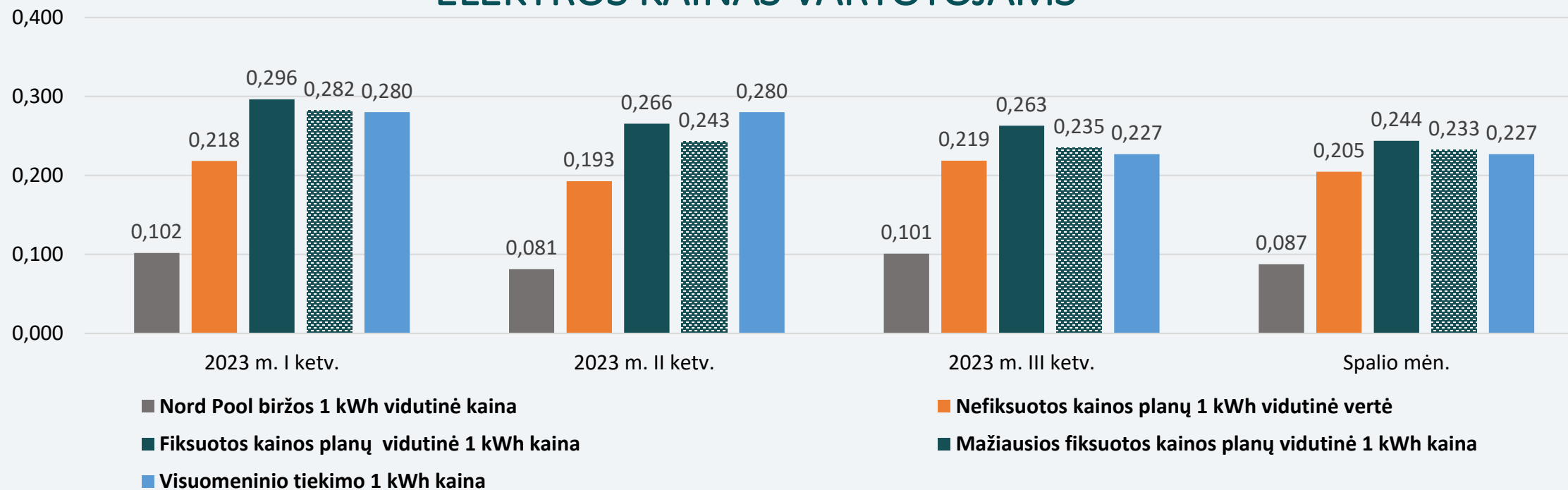

- Spalio mėnesio pradžioje Baltijos jūroje įvykus išoriniams energetikos infrastruktūros pažeidimams ir prasidėjus karui Izraelyje, įvyko staigus elektros energijos ateities sandorių kainų šuolis: vidutinė gruodžio–kovo mėnesio prognozuojama didmeninė elektros kaina šoktelėjo 20–30 Eur/MWh, tačiau šiuo metu elektros rinka ir prognozuojamos kainos stabilizuojasi.

NEPRIKLAUSOMI ELEKTROS TIEKĖJAI

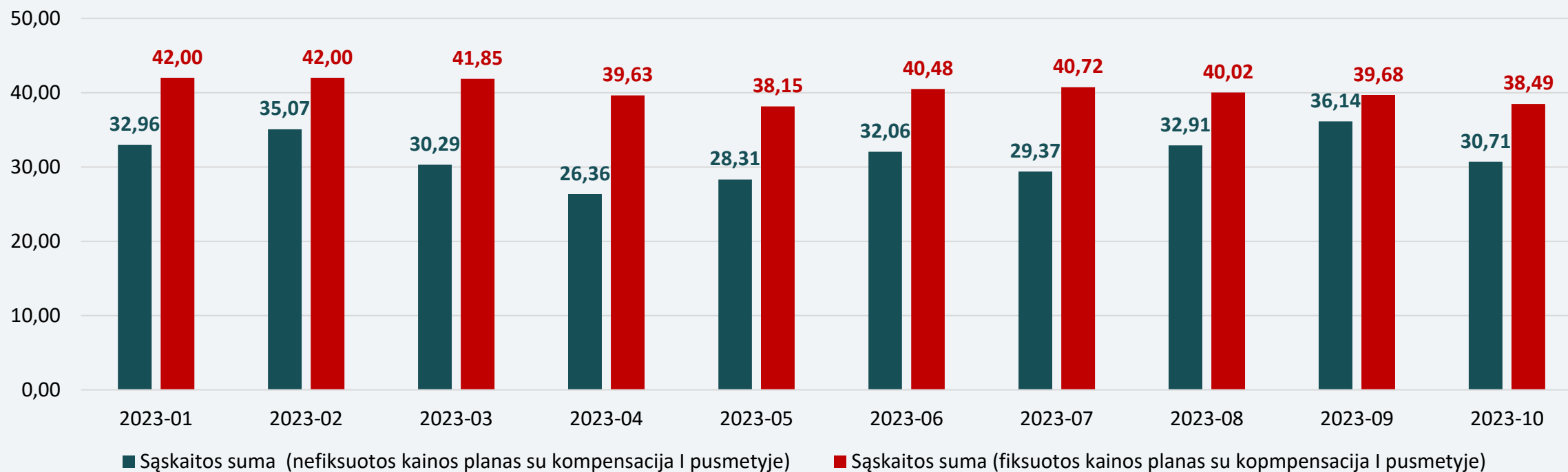
DĖL RINKOS LIBERALIZAVIMO ATSIKADUSI KONKURENCIJA 2023 M. MAŽINO

ELEKTROS KAINAS VARTOTOJAMS

- Nepriklausomų tiekėjų siūlomų fiksuotos kainos planų 1 kWh vidutinės kainos per 2023 m. pirmus tris ketvirčius sumažėjo 17,6 proc. Spalio mėnesio 1 kWh vidutinė kaina yra apie 8 proc. mažesnė už II-ojo ir III-ojo ketv. vidutines kainas.
- Nepriklausomų tiekėjų siūlomų mažiausios fiksuotos kainos planų 1 kWh vidutinės kainos per 2023 m. pirmus tris ketvirčius sumažėjo 17,4 proc. Spalio mėnesio 1 kWh vidutinė kaina yra 6 proc. mažesnė už II-ojo ketv. vidutines kainas.
- Nefiksuotos kainos planų vidutinės 1 kWh kainos 2023 m. I-ąjį ir III-ąjį ketv. buvo panašios – 0,22 Eur/kWh, o II-ąjį ketv. ir spalio mėn. kainos buvo 0,01–0,03 Eur/kWh mažesnės.

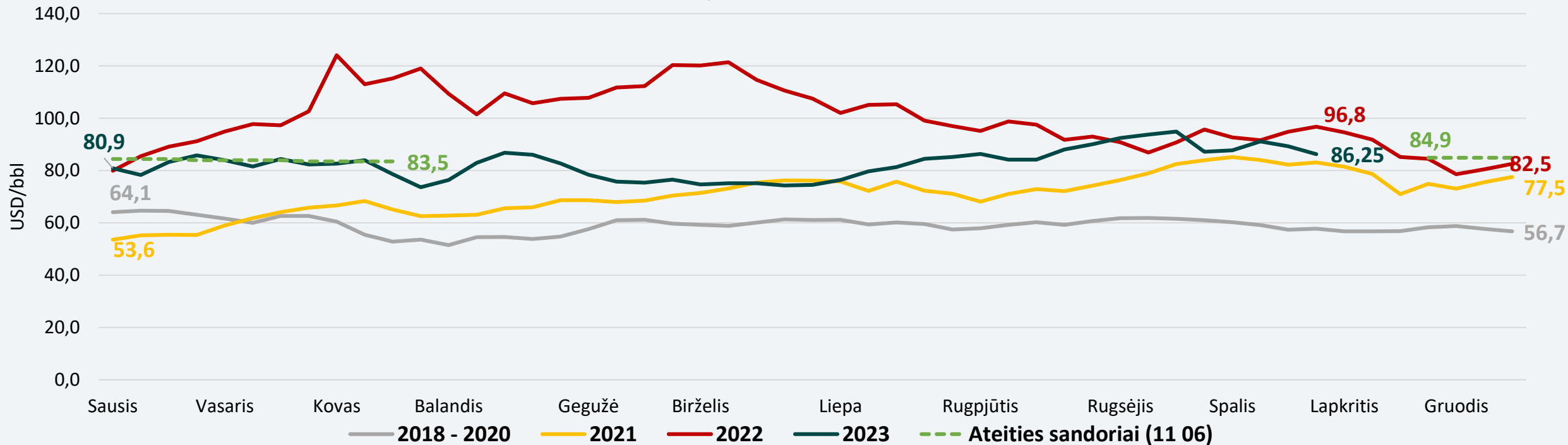
2023 M. FIKSUOTOS KAINOS PLANŲ TARIFAI MAŽĖJO, O NEFIKSUOTOS KAINOS PLANUS PASIRINKUSIŲ VARTOTOJŲ SĄSKAITOS (EUR PER MĖN.) BUVO 9 - 28 PROC. MAŽESNĖS

- Sąskaitų sumos paskaičiuotos vadovaujantis prielaidomis, kad vidutinis suvartojimas yra 150 kWh per mėn. ir 1 kWh kaina yra visų trijų nepriklausomų tiekėjų siūlomų fiksuotos kainos planų vidutinė mėnesio kaina.
- 2023 m. pirmąjį pusmetį fiksuotos kainos planų sąskaitų sumos buvo vienodos dėl pritaikytos kompensacijos).
- Nefiksuotos kainos planus pasirinkusiems vartotojams 2023 m. I pusmetį kompensacijos nereikėjo, nes 1 kWh kaina buvo mažesnė už nustatytą žemutinę ribą.

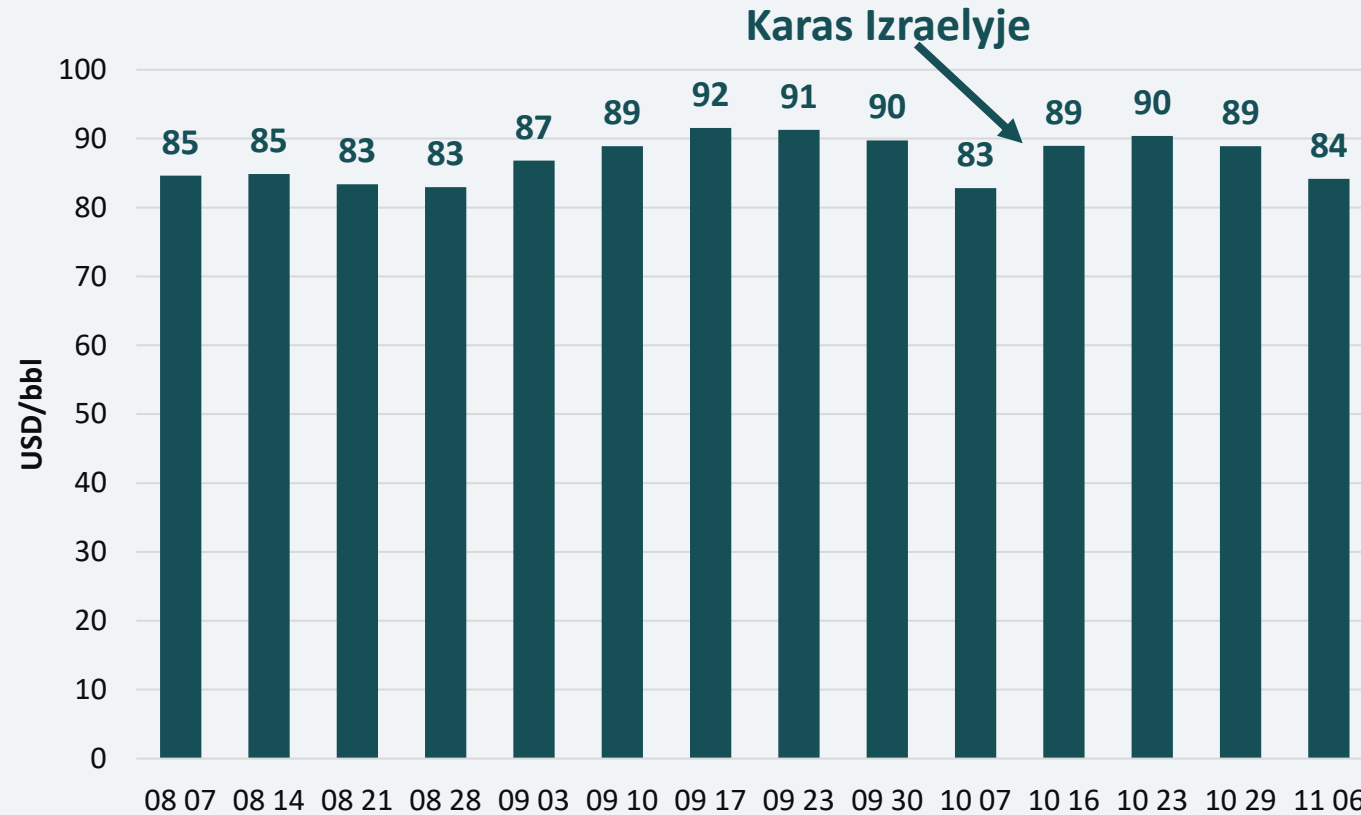
NAFTOS IR DEGALŲ SEKTORIUS

PROGNOZUOJAMA, KAD NAFTOS KAINOS ŽIEMĄ LAIKYSIS PANAŠIAME LYGYJE KAIP IR 2022-2023 METŲ ŽIEMĄ – STAIGIŲ NAFTOS KAINOS ŠUOLIŲ NESITIKIMA

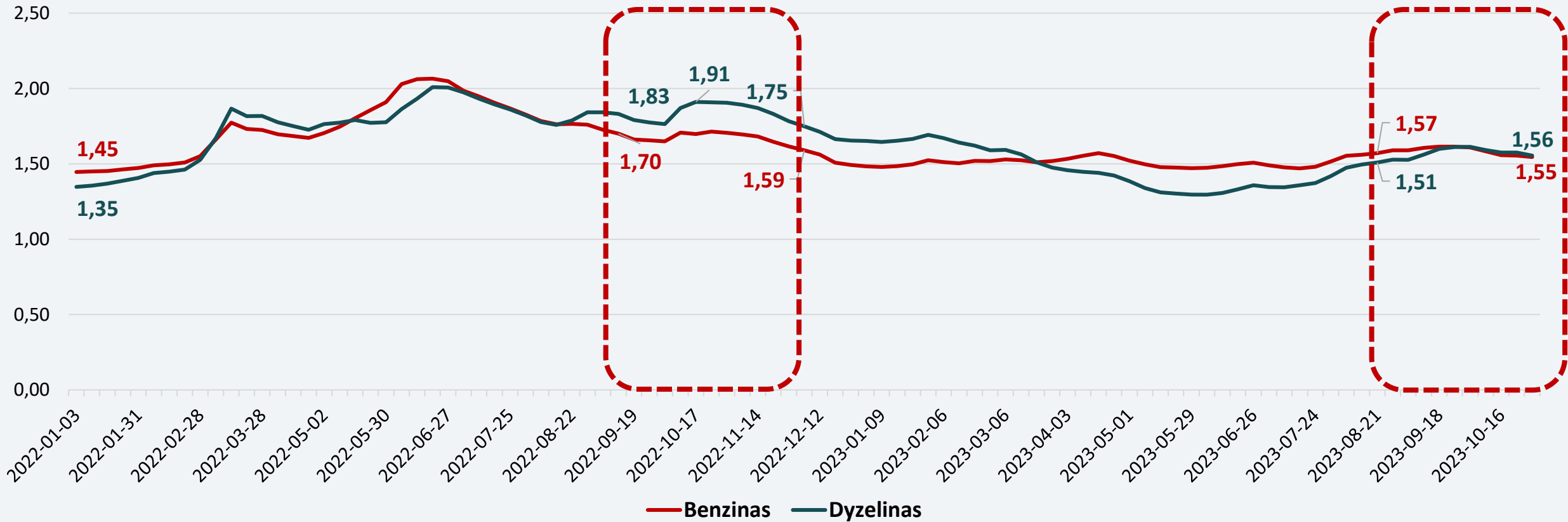
- **Nuo spalio mėnesio pradžios Brent naftos kainos išlieka žemesniame nei 2022 m. kainų lygyje.** Tiesa, kainos yra aukštesnės nei 2018–2021 metais.
- Brent naftos kainos taip pat atitinka buvusius ateities sandorius – svyruoja apie 80–90 USD/bbl lygyje. Toks kainų lygis buvo prognozuojamas rudens pradžioje.
- **Pagal naujausius ateities sandorius prognozuojamas net Brent naftos kainų vidurkio mažėjimas: 2024 m. kovo mėnesį kainos prognozuojamos jau ir ties 84 USD/bbl lygiu.**

NAFTOS RINKOJE ATEITIES SANDORIŲ KAINOS GRĮŽO Į RUGSĖJO PABAIGOS LYGĮ

- Brent naftos kainų ateities sandoriuose atsispindėjo įvykiai Izraelyje: vidutinė gruodžio–kovo mėnesiais prognozuojama kaina per savaitę pasikeitė nuo 83 iki 89 USD/bbl.
- Tačiau šis kainų pasikeitimas nebuvo drastiškas ir išskirtinis, kainų lygis grįžo į rugsėjo mėnesį šiai žiemai prognozuotą Brent naftos kainų lygį.

NAUJA REALYBĖ: LIETUVOJE ŽIEMĄ DYZELINAS BRANGESNIS

- Kaip ir 2022 metų rudenį, taip ir 2023 metais jau stebima tendencija, kad **artėjant žiemai, dyzelinas tampa brangesnis nei benzinas**. Šiuo metu kainos skiriasi apie 1 centą už litrą.
- Dabartinės degalų kainos vis dar išlieka mažesniame lygyje nei lygiai prieš metus.

